

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ-OKOLICA
STEV. 624-2*-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 10 DIN

Živel 1. maj

praznik delavske pomladi!

1. maj — praznik delavcev vsega sveta, je hkrati praznik vseh naprednih ljudi, ki vidijo v delavskem razredu tisto progresivno družbeno silo, ki lahko zagotovi srečo in blagostanje vsej družbi, odpravi izkoriščanje človeka po človeku in zbrše vse razredne razlike. 1. maj je že od 1886. leta, ko so ga delavci prvič praznovali, opomin vsem izkoriščevalcem, da je delavski razred enoten in da si ne pusti kratiti svojih pravic. Prav zato marsikje 1. maj delavci ne smejo praznovati.

Tudi v stari Jugoslaviji niso imeli delavci pravice, da bi praznovali svoj praznik. Zato so se najzavestnejši med njimi natekali pred žandarskimi gumijevkami v naravo in tam praznovali ta veliki dan. Vsako leto več jih je odhajalo tako iz naših mest. Ta praznovanja so krepila razredno zavest in pripravljala naše delovne ljudi na čas ljudske revolucije.

Letos stopamo v deseti svobodni maj. Praznik dela praznujemo z občutkom, da so vsa dosedanja prizadevanja naših delovnih ljudi, rodila že bogate sadove. Cilj, za katerega so dali življenja najboljši sinovi jugoslovanskih narodov, je že jasneje in otipljiveje pred nami. Uspehi, ki smo jih dosegli v gospodarskem razvoju, so dvignili našo državo iz zaostalosti polkolonialne dežele. Vsa nacionalna bogastva, katera je pred vojno po večini izkoriščal inozemski kapital, danes izkoriščajo naši ljudje v korist naše jugoslovanske skupnosti.

Delavsko in družbeno upravljanje se je že močno vkoreninilo v zavest delovnih ljudi in dalo že ogromne pozitivne rezultate.

Ugled Jugoslavije je zaradi doslednosti našega ljudstva pri izgradnji lepše prihodnosti, močno narasel. Kljub vsem poizkusom, da se naša država osami, smo dosegli sodelovanje z naprednimi silami v svetu in z miroljubnimi državami. V mednarodnih forumih je Jugoslavija bistveno prispevala k utrjevanju miru v svetu.

Naša praksa v povojnih letih je vsemu svetu dokazala, da je na svetu pot v tisto družbeno ureditev, kjer obstaja družbeno lastništvo proizvodnih sredstev, brezrazredna družba in resnična demokracija brez strank, a s toliko globljo svobodo posameznika.

Ob letošnjem 1. maju lahko ugotovimo, da smo za korak, velik, ogromen korak, bliže socializmu!

Na sliki: Delavec jese- niško Zelezarne vliva nove tone železa za našo težko industrijo.

Foto: Torkar

Presoja mora biti človeška, a načelna

Prva skrb ZB so sirote žrtev fašističnega terorja - Skrb za borce aktiviste NOB - Ideološka izobrazba članov ZB

Preteklo nedeljo je bila v Kranju letna skupščina okrajnega odbora Zveze borcev kranjskega

okrajja, ki se jo je udeležilo 105 delegatov. Vse prisotne, zlasti pa sekretarja Glavnega odbora ZB tov. Bertonclja iz Ljubljane je pozdravil predsednik odbora ZB tov. Vinko Hafner. Skupščina je pokazala vrsto problemov, ki jih bo morala organizacija starih borcev rešiti, v prvi vrsti pa so bili delegati edini v tem, da sirote padlih tovarišev in tovarišic v NOB zaslužijo vso pozornost in skrb. V veliki meri je to okrajni odbor ZB že v preteklih letih storil, v tem letu pa hočejo tako skrb, kot pomoč tem sirotam, s sodelovanjem oblastnih organov in množičnih organizacij še povečati.

Prizadevanje OO ZB ni vedno našlo pri osnovnih organizacijah dovolj razumevanja za skrb za vojne sirote. Še danes so v okraju organizacije, ki niti ne vedo koliko imajo takih otrok na svojem področju. Na sejah, kjer bi to morala biti prva točka dnevnega reda, tega sploh niso obravnavali. Zato okrajni odbor seveda ni mogel reševati vseh primerov sam. Letos bodo morali pri tem važnem in odgovornem delu sodelovati prav vsi člani organizacije, ker le na ta način bo ta problem lahko rešen. Najslabše sta se pri tem odrezali organizaciji v Senčurju in v Besnici. Tak odnos, kot sta ga pokazali ti dve organizaciji do otrok padlih tovarišev, ogromno škoduje ugledu ZB in zmanjšuje zaupanje ljudi do te organizacije.

V preteklem letu je okrajni odbor ZB podelil podpore ali stipendije 76 otrokom. V ta namen so porabili 1.474.000 din. Letošnji proračun za stipendije in podpore OO ZB pa znaša 6.400.000 din in bo ta denar razdeljen med 588 otrok. Pohvale vredno je, da so OLO in mestni odbori v okraju sprejeli v svoj proračun prispevke za pomoč otrokom žrtev fašističnega nasilja.

Bolj naglo so osnovne organizacije reševale primere slabega socialnega položaja bivših borcev. V preteklem letu je organizacija preskrbela 37 tovarišem zaposlitev. Številne intervencije za priznanje invalidnine so bile uspešne in to je krepilo ugled organizacije. Vse to je pripomoglo, da je aktivizacija članov ZB v preteklem letu precej napredovala in se je članstvo strnilo okoli svoje organizacije. Posebno močno je bilo to vidno ob partizanskih zborih na Okroglici in proslavi Kokrškega odreda.

Posebno poglavje skupščine je bilo obravnavanje lika člana

ZB. Niso redki primeri, da so se posamezni člani organizacije oddvojili od skupnosti in pričeli živeti čisto po svoje. Zapadli so sovražni propagandi in so s svojimi nazori in načeli organizacijo spodjedli in razvalili. Ti ljudje so več ali manj za skupnost izgubljeni in bo morala organizacija ZB do njih zavzeti določeno stališče. Kdor zanika celo lastne žrtve v vojni ali jih obžaluje, temu res ni mesta v borbeni organizaciji. Prav tako kot Zveza komunistov, bo morala tudi ZB zavzeti do teh ljudi stališče in jih izključiti iz svoje srede.

Seveda bodo organizacije take primere presojele človeško, vendar pa mora biti odločitev načelna in odločna. S tem se bo delo v sami organizaciji izboljšalo pa tudi ugled bo med ljudstvom veliko večji. Prav tako so člani ZB opazili, da nekateri vodilni ljudje po podjetjih vedno bolj zanikajo vlogo delavskega samoupravljanja kljub temu, da so sami člani ZB in morda tudi ZK. Prav gotovo je v teh primerih poklicana organizacija ZB, da štiti prido-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ja vsobine

MISIJA MIRU
Po obisku predsednika republike v Turčiji

OKNO V SVET

Zlom sovjetske obveščevalne službe?

UTRINKI
IZ ŽIVLJENJA DELOVNIH KOLEKTIVOV

Se o HC Bohinj
STALIŠČE IZVRŠNEGA SVETA
DO TEGA VPRAŠANJA

NEOBIČAJEN SPREHOD
Nekaj o kranjskih špe- rijskih trgovinah

RADOVLJICA — NEKOČ

Sodna kronika

Zabavna stran

Prvomajske čestitke delovnih kolektivov

MIHA KLINAR

RDEČA PESEM

Vi pojete ...
Pojete pesem življenja in sreče. —
Prepevajte!
Praznik je ... praznik življenja!
Pel z vami bom pesem, ki iz trpljenja
vodila CLOVEŠTVO bo v dneve blesteče,
pesem,
rdečo pesem hrepenenja.

Teško je ubrati na strune tega stoletja,
razklanega v dvoje.
Teško je zapeti o miru in sreči
in v strahu živeti,
viseti
med atomi
atom
brez zavetja
in v duši razbit
hrepeneti.

In vendar bom pel!
Saj v vas se pretaka kri ista kot v meni
in danes kot vi sem močan!
Začutil sem v krvi:
ČAS Z NAMI KORAKA! —
in v meni ... v meni je dan!
Odmev sem z barikad Komune.
Odmev Oktobra.
Pest
revolucije naših let
trgam stremuhom račune.
Vaš sem!
Samo vaš!

Zato
bom pel z vami,
tako kot tedaj,
ko z ramo ob rami,
skoz smrt in skoz glad
utirali pot smo
V NAŠ VELIKI MAJ!

O bratje,
še pomnite tisto pomlad?
O bratje,
še pomnite Veliki maj?
Kot svatje
smo šli na svatbeni raj
in v srcih nam pel je
SVOBODE SMEHLJAJ.
O bratje,
še pomnite tisto pomlad?

Kdo mislil takrat je,
da svet bo igrača v pohlepni rokah?
Kdo mislil je, bratje,
da ljudstva zajel bo preplah? —
O bratje, in zdaj se zrcali v očeh
ljudi
vseh kontinentov
strah.

Teško je ubirati strune sredi stoletja,
razklanega v dvoje.
Teško je zapeti o miru in sreči
in v strahu živeti,
viseti
med atomi
atom
brez zavetja
in v duši razbit
hrepeneti.

O bratje,
o delavci vsega sveta!
Naj nas razbijajo kakor atome,
naj nas drobé,
ŠE VEDNO SMO SILA,
KI SVET BO ZDROBILA IN PRERODILA;
še vedno smo pest!

O bratje,
o delavci vsega sveta!
Kot šarž se izlijmo iz plavža gorja,
plamena martinovk ne bojmo se!
LE V OGNJU,
LE V OGNJU NAM POT SE ODPRE
V RDEČI SVET — K SREČI!
Le v ognju martinovk se jeklo rodi,
le jeklo zvonko pod udarci zveni,
čisto
kot naše srce
brez laži.

O bratje,
o delavci vsega sveta!
Struna jeklena je moje srce;
naj vaše roké,
polne spoznanj,
me v drhtenju sprosté,
da zaigram
— brez lažnih utvar,
brez praznih sanj —
pesem,
RDEČO PESEM ŽIVLJENJA.

O, saj
le v pesmi tej
se Veliki maj
čez vso zemljo razproste
in tedaj
se naša pest
v ljubečo dlan odpre.

O bratje,
o delavci vsega sveta!
TAKRAT BOMO PELI
O RDEČI LJUBEZNI
srca ...

„Naša pot je bila pot miru“

Jugoslovansko ljudstvo je z nepopisnim navdušenjem pozdravilo predsednika republike, ko se je vrnil s prijateljskega obiska v Turčiji. Od Splita do Beograda so ga na vseh postajah čakale ogromne množice ljudi. Obsipale so ga s cvetjem in tako manifestirale svojo željo, da v slogi in tesnem sodelovanju s prijateljskimi narodi Turčije in Grčije, ohranijo mir na Balkanu.

Najveličastnejši sprejem pa so priredili maršalu Titu prebivalci našega glavnega mesta. Nad 200 tisoč ljudi ga je pričakalo na železniški postaji. V govoru, ki ga je imel pred zbranimi prebivalci Beograda, je predsednik republike posebno poudaril izreden pomen tega obiska za ohranitev miru v tem delu Evrope. »Naša pot je bila pot miru«, je naglasil tovariš Tito.

Prav zato, ker se naše ljudstvo zaveda, kaj pomeni mir in enakopravno sodelovanje med narodi, je s toliko večjo radostjo pozdravilo uspešno misljo tovariša Tita v Turčiji. Preveč surovo in nemirno je bilo v preteklosti življenje naših narodov, da se ne bi veselili uspešnega in mirnega sodelovanja s Turčijo in Grčijo.

Sprejem, ki so ga turško ljudstvo in turški državni prireditelji predsedniku republike, je bil tako prisrčen in izrazil tako globokih simpatij do vseh jugoslovanskih narodov, da so se lahko vsi naši ljudje prepričali, da ima Jugoslavija v Turčiji najvernejšega zaveznika. Simpatije, s katerimi je spremljalo obisk tovariša Tita grško časopisje in s katerimi so kome-

Pa obisku maršala Tita v Turčiji

tirali ta obisk najuglednejši grški državni, pa nas je hkrati uveril v iskrene želje za sodelovanje s strani tretjega partnerja — Grčije.

Želja za prijateljskim sožitjem med tremi balkanskimi državami izhaja iz tega, ker imajo Jugoslavija, Turčija in Grčija — kljub različnim družbenim ureditvam — mnogo skupnih problemov, ki jih združujejo. Naj navedemo samo nekatere. Go-

spodarstva vseh treh držav se dopolnjujejo. Vse tri države se močno trudijo, da se ekonomsko okrepe in razvijejo. V teh svojih težnjah se bore s podobnimi težavami in problemi. Razen tega jim grozi nevarnost agresije z iste strani. Vse tri države pa so globoko zainteresirane, da se ohrani mir na podlagi enakopravnega sodelovanja med narodi. To je dovolj močna osnova, na kateri se lahko zgradi

trajno in koristno sodelovanje.

Razgovori naše delegacije s predsednikom republike na čelu s turškimi državniki, pomenijo nov prispevek h krepitvi zveze med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo. V razgovorih sta namreč obe strani izrazili željo, naj se balkanski sporazum — v kolikor bo na to pristala tudi Grčija — spremeni v zvezo.

V svetu so obisk maršala Tita v Turčiji zelo ugodno sprejeli. Vsi, ki jim je do tega, da se ohrani mir, so pozdravili še tesnejše zблиžanje med balkanskimi narodi. — Najuglednejši francoski, angleški in ameriški časopisi so na prvih straneh objavljali podrobnosti o Titovem potovanju po Turčiji in o razgovorih med našimi in turškimi državniki.

Jasno pa je, da s krepitvijo prijateljskih odnosov ni zadovoljna sovjetska vlada, niti vlade njenih satelitov. Tudi z one strani Jadrana je prišel protest proti krepitvi jugoslovansko-grško-turškega prijateljstva. Italijanski časopisi so ostro nastopili proti spremembi balkanskega sporazuma v vojno zvezo. Pisali so, »da v Rimu menijo, da je skrajni čas, da Italija ponovno zavzame svoje mesto na Balkanu« (!).

Napad proti balkanski zvezi so povezovali seveda tudi s tržaškimi vprašanjem. Oviru za sodelovanje so videli tudi v tem, da sta Grčija in Turčija članici Atlantskega pakta, medtem ko Jugoslavija ni itd.

Ne glede na zlobna podtikavanja in hujskaške članke italijanskega tiska in ne glede na skrite želje naših sovražnikov, se bodo prijateljski odnosi med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo še poglobljali in krepili. Iz balkanskega sporazuma bo zrasla balkanska zveza — zveza treh majhnih, a miroljubnih držav, ki so se pripravljene za svojo neodvisnost tudi boriti.

TEDEN DNI PO SVETU

ZVEZDE GENERALA DE CATSTRIESA

Za zasluge pri obrambi Dien Bien Fuja v Indokini je bil francoski polkovnik De Catstries povišan v čin brigadnega generala. Novemu generalu je štab poslal zvezdice z letalom, ki jih je nad obkoljenim mestom odvrlo s padalom. Veter pa se je igral in zanesel padalo na ozemlje Ho Ši Minhovega generala Diapa, ki je s svojimi četami obkolil Dien Bien Fu.

GOSPA LUCE BRUCE PREPRICUJE

V italijanskih listih je bila te dni objavljena vest, da ameriški veleposlanik v Italiji ga. Luce Bruce vsak dan dobiva pisma nekega neznane oboževalca. Znano je, da je bila ta ženska svoje dni goreča protestantinja, danes pa ni nič manj navdušena katoličanka. Ob priliki obiska pri Piju XII. je tako vneto govorila o prednostih katoliške vere, da jo je moral papež ustaviti z opazko: »Mene pač ni treba prepričavati, saj jaz sem že katolik«.

RADIOAKTIVNI KONJI

Na Japonsko je prispela neka ladja, ki je pripeljala s seboj 80 konjev, ki so vsi radioaktivni. Ladja je na dan poskusa s hidrogensko bombo plula 850 milj jugovzhodno od kraja eksplozije. Ministrstvo za zdravje je javilo, da konjska radioaktivnost ni škodljiva.

DOBRO RAZMERJE

V Sovjetski zvezi je trenutno 121 ameriških državljanov, ki so vsi ameriški funkcionarji, razen dveh novinarjev in nekega duhovnika. V Ameriki pa je 463 sovjetskih državljanov, ki pa so vsi od kraja ruski funkcionarji!

10 MILIJONOV BEGUNCEV IN IZGNANCEV

V Zahodni Nemčiji živi nad deset milijonov beguncev ali

pregnancev. Po najnovejših podatkih je okoli 8 milijonov vojnih beguncev ali izgnancev iz dežel, ki so bile med vojno okupirane. Okoli dva milijona pa je beguncev iz Vzhodne Nemčije, ki so zbežali pred nasiljem.

PREPOVEDAN OBISK

Španska vlada je prepovedala svojim državljanom obiskati Gibraltar med bivanjem angleške kraljice na tem ozemlju. Sklep je vlada izdala v znak protesta proti obisku angleške kraljice v Gibraltarju. Kraljica bo prispela v Gibraltar 10. maja.

TEŽKA PROMETNA NESREČA

V Peruju je prišlo pretekli teden do težke prometne nesreče, pri kateri je izgubilo življenje 30 oseb, 9 ljudi pa je težko poškodovanih. Do nesreče je prišlo, ker šofer tovornega avtomobila, na katerem so se peljali delavci, vozila ni mogel obvladati in je le-to strmoglavilo v jarek.

SVETOVNI SVET ZA MIR SE JE SELIL

Po petih letih delovanja kominformistične organizacije svetovnega sveta za mir v Pragi, so sklenili, da bodo sedež sveta prenesli na Dunaj. Dunajčani spravljajo ta sklep v zvezi z napori Moskve, da bi na Dunaju osredotočila čim več organizacij zaradi lažjega nadzorstva. Tudi možnosti za navezovanje stikov z Zahodom so tukaj večje.

NESREČA V GORAH

Po osem dnevem iskanju šolske izletniške skupine, ki je izginila na nekem izletu v gorah Dachsteina, se je reševalni skupini posrečilo odkriti v skupini 2000 metrov deset udeležencev izleta. V skupini je bilo 10 dijakov in trije učitelji. Ponesrečenci so se v snežnem viharju izgubili in zaradi izčrpanosti zmrznili.

Predsednik republike na poti iz Splita v Beograd

Požar v Indokini

Visoki francoski državni se že dalje časa zavzemajo za premirje v Indokini, vendar zaenkrat še vedno brezuspešno. Cete Ho Ši Minha so v napadu in Francozi so prisiljeni, da zapuščajo svoja oporišča. Kako dolgo bo to še trajalo?

bližamo uri velikih odločitev v mednarodnih zadevah.

Indokina je danes najbolj poznana dežela v svetu, saj tam že osem let neprestano pokajo puške. Postala je žrtev imperialistične igre velikih sil. Njen boj za neodvisnost so izkoristile velesile za svoje vedno večje in vedno bolj požrešne cilje, postala je arena za dvojboje Zapada in Vzhoda.

Stolpce svetovnih časopisov napolnjujejo te dni škopa poročila z bojišča pri Dien Bien Fuju. Tamkaj krvavita dve stranki, pravzaprav ne več za svoje prvotne cilje. Sile generala Diapa so obkolile francosko trdnjavo Dien Bien Fu in takó skrčile

ozemlje okoli oporišča, da Francozi ne morejo poslati pomoči niti z letali. Ranjencev ne morejo več prevažati in so zato prisiljeni, da leže po bunkerjih in čakajo rešitve. Medtem pa diplomati tekajo iz kabineta v kabinet in skušajo najti rešitev. Francoski zunanji minister Bidault je že prvi dan ženevske konference izrazil vložil slovesen apel na vse prizadete države, da naj bi začasno prekinili vojaške akcije. Pri vseh teh naporih za prenehanje sovražnosti pa je izbruhnila nova nevarnost — ameriška intervencija. Eisenhower je izjavil, »da se

blizamo uri velikih odločitev v mednarodnih zadevah.

Z zaključki ali brez njih

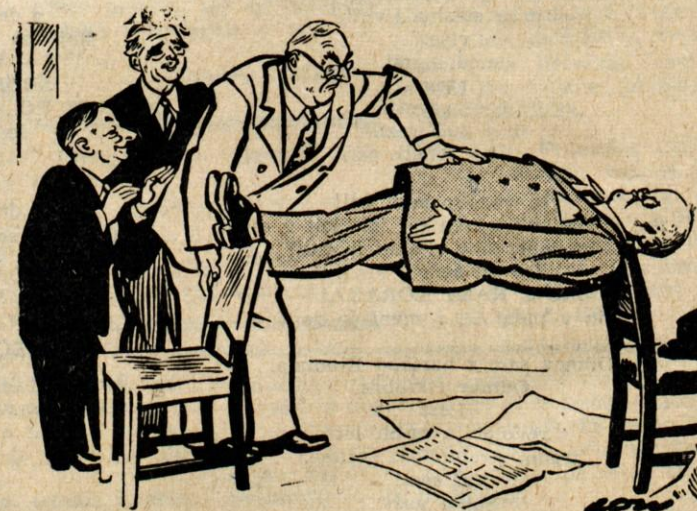
Ženevska konferenca o azijskih vprašanjih

Nekak, tipično ameriški uvod v ženevsko konferenco je bil vsekakor poskus s hidrogensko bombo v Tihem oceanu. Splošno mnenje tedaj je bilo, da hočejo Združene države Amerike pokazati svojo moč in silo ter doseči s tem določen učinek na Daljnem vzhodu. V tem času je sledila vrsta diplomatskih napadov na

Kitajsko, Dulles je obdolžil Kitajce, da sodelujejo v bojih v Indokini. Vsa znamenja so kazala, da hočejo Američani na vsak način zmanjšati pomen ženevske konference in javno mnenje je opravičeno začelo dvomiti v dobro voljo Američa-

in še danes gledajo tamkajšnji režim kot nekaj prehodnega. Ne morejo verjeti, da je Kitajska zanje izgubljena.

Ozračje torej ni bilo nič kaj mirno, ko so »veliki štirje« prišli reševati azijska vprašanja. Ze po prvih izjavah je jasno.

Bidault: »Ali je že kaj popustil?«

Kje se je prazprav začelo, je precej težko točno ugotoviti. Opiramo se lahko samo na podatke, ki so prišli na ta ali oni način v javnost. Ena prvih senzacij, ki je sovjetski obveščevalni službi nakopala precej sivih las je bilo izginotje Rostrova — drugega sekretarja sovjetske ambasade v Tokiju. Mož je izginil tik pred svojim odhodom v domovino, Američanci pa so Rusom sporočili, da je zaprosil za azil. Afera ne bi bila niti preveč zanimiva, saj se iz dneva v dan dogaja, da ljudje bežijo iz »raja«. Pa je bil mož slučajno polkovnik MVD in šef obveščevalne službe Sovjetov na Japonskem in je zato veliko vedel. Morda celo preveč in se je sam tega zavedal ter je zato odklonil povratek v domovino.

Skoraj istočasno s afero Petrov, ki ji pravzaprav posvečamo ta prostor pa se je zgodila sovjetski obveščevalni službi ponovna neprijetnost v zahodni Nemčiji. Dva vzhodnonemška agenta in nek sovjetski obveščevalni oficir, ki so prišli v Zahodno Nemčijo z nalogo, da likvidirajo(!) predsednika ruske emigrantske stranke, so se predali oblastem. V vrstah sovjetske obveščevalne službe ni nekaj v redu!?

Največjo, lahko rečemo svetovno, senzacijo pa je izzvala prošnja za azil sovjetskega tretjega sekretarja veleposlanstva v Canberri v Avstraliji. Položaj tretjega sekretarja pravzaprav zelo malo pomeni. Poznavalci sovjetske diplomacije pa točno vedo, da je bil ta mož, Petrov po imenu, najvažnejša sovjetska osebnost v Avstraliji — bil

Zlom sovjetske obveščevalne službe ?

je šef sovjetske obveščevalne službe in tajne policije v Avstraliji. Zato je senzacija toliko večja. Petrov je pred nekaj dnevi zapustil svoje službeno mesto v ambasadi in zaprosil av-

stralske oblasti bodo s pomočjo tega arhiva kaj kmalu našle sovjetske agente, pa tudi Petrov verjetno ne bo molčal. Avstralska vlada bo lahko ugotovila kaj je za Moskvo v Av-

tako imenujemo, je tako velik, da mu je posvetil nekaj besed celo predsednik avstralske vlade. Sovjeti so skušali dokazati, da je bil Petrov ugrabljen, vendar so morali svetu postreči z drugo verzijo, da je znorel. Predsednik Menzies pa je obe verziji demantiral in javnosti postregel z izjavo Petrova: »Želim postati čimprej avstralski državljan. Iščem zaščito za svojo osebo v tej državi.« Zena diplomateta Petrova je izjavila, da ne verjame, da je njen mož prostovoljno zaprosil za azil, vendar je Menzies na tiskovni konferenci izjavil, da so Sovjeti pozabili, da je Petrov prinesel s seboj na stotine dokumentov in da je nemogoče, da bi bil ugrabljen v trenutku, ko je imel pri sebi tako važen in tajen material.

Med prvimi so Avstralsci ugotovili, da Sovjetom ni uspelo prebiti varnostnega obroča pri angleških poskusih z atomsko bombo. Pravtako so dobili jasno sliko o zelo široko razporeni sovjetski obveščevalni mreži v Avstraliji, ki pa ni imela dosti uspeha in je zbirala le politične informacije, manj pa vojaške, ker do njih ni mogla. Morda je bil zaradi tega tudi Petrov iz Mostve ogrožen? Verjetno bodo v Avstraliji kmalu sledile velike aretacije obveščevalcev, ki jih je korak Petrova zatekel sredi »delovanja«. Začudenje vsega sveta je toliko večje, ker je bil Petrov poznan kot posebno »čvrsta«. Avstralski protiobveščevalni službi je bil dobro poznan kot »uporen, trd in fanatičen ter železne volje«. Bil je kot rečeno najodgovornejša sovjetska osebnost v Avstraliji.

Vladimir Petrov — pobegli diplomat

stralske oblasti za zaščito. Seveda ni pozabil vzeti s seboj del arhiva in to najbolj delikat-

stralji še tajnost in kaj ni več. Ta primer zloma sovjetske obveščevalne službe, če ga lahko

UTRINKI iz življenja delavnikov kolektivov

Glavni problem

O gumah z rdečim žigom

zagotoviti nepretrgano obratovanje

Vtisi iz tovarne gumijevih izdelkov „Sava“ v Kranju

Najstarejša tovarna v Loku je brez dvoma Tovarna klobukov, znana po svojih izdelkih ne le doma, ampak tudi v tujini. Ustanovljena je bila leta 1921. in ima bogate izkušnje in tradicijo, ki jo kažejo tudi njeni izdelki. Naš sodelavec je obiskal tovarno, kjer mu je prijazen direktor tov. Cerar o delu in problematiki podjetja — o čemer bo treba spregovoriti podrobneje pozneje — povedal med drugim tudi tole:

»Tovarna, ki nastopa kot samostojen uvoznik, je v zadnjem času razširila svojo dejavnost: izdeluje iz zajčje in kunčje dlake ženske in moške tulce, gotove moške klobuke v vseh sodobnih barvah in fazonah, badretke, opremo in izvršuje popravila. V preteklem letu smo največ finalnih produktov izvozili v skandinavske dežele in na bližnji vzhod (Egipt, Palestina, Turčija), nekaj tudi v Anglijo, Francijo in celo v Ekvador v Južni Ameriki. Povpraševanje je tudi doma zelo veliko, a so morda cene nekoliko previsoke. Glavni razlog za to je dejstvo, da se mora podjetje neprestano boriti za redno obratovanje, ker včasih na merodajnih mestih ne dobi dovolj razumevanja pri nabavi deviz. Podjetje sicer ustvarja svoja lastna devizna sredstva, a jih mora večinoma porabiti za odplačevanje deviznega dolga, tako da je situacija precej težka. Eden najtežjih problemov tovarne pa je nakup kože divjega zajca v državi sami (nabavljajo jih pretežno v Belgiji). Na eni strani izvažajo kože v zapadne države, na drugi pa smo izvozili letos zaradi zajčje kuge tudi mnogo živih zajcev zlasti v Francijo. Zato se moramo precej truditi, da bi zagotovili stalno obratovanje podjetja.«

Nobenega dvoma ni, da bo Tovarna klobukov »Sešir« to prizadevanje vsestransko uspelo in dosegle podjetje še večje uspehe v tej redki, najstarejši industrijski veji v Skofji Loki.

Obiskal sem tovarno gumijevih izdelkov »Sava«, da bi ob delavskem prazniku, 1. maju, napisal nekaj o delavcih, ki v tej tovarni delajo. Toda žal o posameznikih, ki v tej tovarni delajo, nimam kaj napisati. Vsi, s katerimi sem govoril, so mi pripovedovali le o novem proizvodu, ki so ga pravkar začeli proizvajati — o avtomobilskih gumah z rdečim žigom.

»S temi gumami smo dosegli svetovno kvaliteto. Dohiteli smo inozemske tovarne, ki se že mnogo dalj kot mi, ukvarjajo s te vrste proizvodnjo.« Tako so mi pripovedovali. Ves kolektiv čuti, da je to nekaj velikega, nekaj pomembnega za naše gospodarstvo. Nedvomno je avtomobilska guma z rdečim žigom najlepši dar kolektiva tovarne »Sava« našemu ljudstvu za 1. maj.

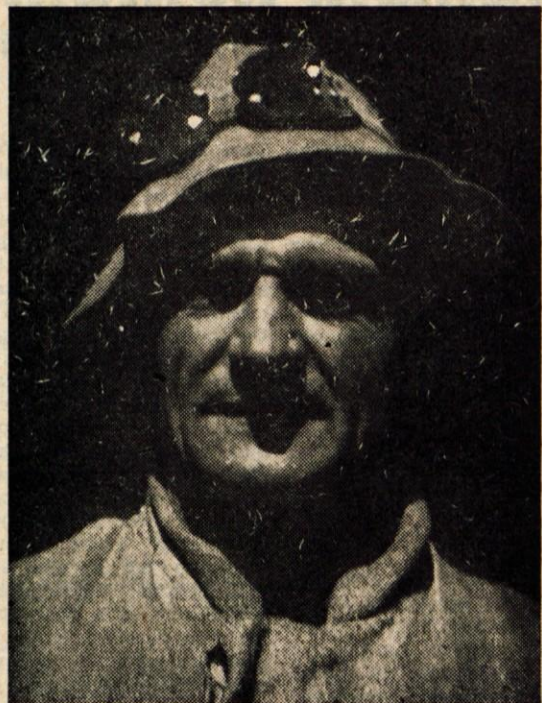
Nekaj let je že minilo, odkar so začeli proizvajati v »Savi« avtomobilske gume. Do pred kratkim so bile te slabše od uvoženih. To pa so ugotovili

takole: na dveh kolesih so vrteli eno domačo in eno uvoženo avtomobilsko gumo, ki sta bili maksimalno obremenjeni. Vrteli so jih toliko časa, dokler se ena od njih ni izrabila. Doslej se je vedno izrabila najprej domača guma. Pred tedni pa so natakili na kolo domačo gumo z rdečim žigom in ta je vzdržala prav toliko kot uvožena. Kranjska tovarna gumijevih izdelkov »Sava« je torej dohitela znane inozemske trvdke. Kvaliteta njenih izdelkov odslej tudi v avtomobilskih gumah ne bo ostajala za proizvodi inozemskih tovarnih gumijevih izdelkov.

Ko sem si ogledal tovarno, sem šele dobil pravo predstavlo o njej. Guma, guma, guma! Kamorkoli se ozreš, vidiš samo gumo. Surovo, v obdelavi in gotove izdelke. Mojo pozornost je pritegnil stroj, ki je zelo podoben francoski napravi za justificiranje težkih zločincev. Tudi tu pravijo temu stroju giljotina in so jo sami izdelali, vendar ne zato kot Francozi. Z njo režejo le surovo gumo. Kljub te-

mu, da je naprava namenjena za rezanje gume, strese človeka mraz, ko gleda ostro nabrušeno jeklo. Kaj bi bilo, če bi položil glavo... kar vrat te zaboli!

V tovarni sem zvedel tudi, da so že pričeli seliti svoje obrate na Gaštelj. Prvi novi stroji so že prispeli iz Anglije in Francije. To so pravi kolosi. Okrog 20 ton tehta posamezen del in zato ni čudno, da so pri raztovarjanju morali poklicati na pomoč hidromontažno podjetje, ki je s tankovskimi prikolicami prepeljalo stroje na Gaštelj. Ko bo novi obrat v polnem pogonu, bo »Sava« izdelala na leto več 10.000 avtomobilskih gum in zadostila domačim potrebam pa še za izvoz bo nekaj ostalo. Na svetovnem tržišču jim bo takrat toliko laže, ker so že sedaj dosegli svetovno kvaliteto.

Jeseniški martinar

(foto: Smolej)

Kaj tare kamniške usnjarje

Pomanjkanje svinjskih kož - važne surovine za usnjarsko industrijo

Tovarna usnja v Kamniku je druga največja tovarna v naši državi, ki izdeluje usnje izključno iz svinjskih kož. To pomeni, da so surove svinjske kože zanjo življenjsko važna surovina in da od odkupa

manjša. Medtem ko je l. 1950 bilo odkupljenih 350.000 kosov kož, od 400.000 koliko bi jih lahko letno dala na razpolago Slo-

iskati predvsem pri naših klavnicah. One zaradi nerentabilnosti ne odirajo kože, ker jih lahko dosti dražje prodajo z maščobo vred, ne da bi pri tem povečali svoje proizvodne stroške. Velika škoda je tudi v tem, da izvažamo žive prašiče in z njimi samo surovino. Zaradi tega bi bilo potrebno omejiti, seveda v kolikor se da in v kolikor so zato dani ostali pogoji, izvoz žive živine ter raje preiti na izvoz predelanega mesa in strojenega svinjskega galanterijskega usnja. Na ta način bi dosegli dvojno korist, ker bi tako za predelano meso kot za usnje dosegli mnogo višje cene na inozemskih tržiščih.

Tovarna usnja v Kamniku izvažajo precej v inozemstvo. Ker tovarna ne more odkupiti zadostnih količin kož in na ta način povečati svoje proizvodnje, nastaja velika gospodarska škoda. Brez dvoma bodo morali odgovorni gospodarstveniki in delovni kolektivi v tovarnah usnja posvetiti temu vprašanju še večjo pozornost, saj bodo sadovi teh naporov v korist celotnega našega gospodarstva.

Tovarna usnja v Kamniku

Usnjarji v Runo so ena družina

Za ta naslov sem se odločil s posebnim namenom, kajti takoj sem opazil, da je med kolektivom, organi delavskega upravljanja in upravo podjetja izredno sodelovanje. Res, počutijo se kot družina in kolektivno odločajo o vseh problemih in vprašanjih, ki večkrat tarejo tudi ta obrat.

Delo v tem podjetju je izredno težko in tudi zdravju nevarno. Kar predstavljate si, da ste osem ur na dan mokri. Poleg tega pa je v obratu še strašno neprijeten duh. Seveda v vseh obratih ni tako, pa vendar na drugih delovnih mestih ni dosti boljše. Če ne smrdi po kožah, pa tako močno diši po lakih, acetonu in drugih kemika-

lijah, da nevaženega človeka silijo kašelj.

Podjetje odkupuje kože po vsej državi, izdeluje pa okoli 15 vrst usnja. Največ proizvaja teletčjega, govejega in konjskega boksa v vseh barvah. Z nabavljanjem kož drobne nimajo težav, pri drugih pa je že težje, ker jih naša odkupna podjetja precej izvažajo. Prav tako je precej drago nakupovanje lakov in barv iz inozemstva, ker jih doma še ne izdelamo dovolj. Tudi po 12 ali 13 tisoč dinarjev morajo odšteti za kilogram. Domače povpraševanje po strojnih kožah pa je tako veliko, da bi tudi dvakrat večja proizvodnja komaj mogla zadostiti potrebam trga.

V zadnjih dveh letih se je kakovost izdelkov v tej tovarni zelo izboljšala, saj ne dobivajo nobenih reklamacij več, kar je za kolektiv več kot lepo izpričevalo. »Odkupovalci so zelo zadovoljni in z arbitražo nimamo nobenih sitnosti«, je pripomnil predsednik DS.

Podjetje izdeluje tudi volno, čeprav to malo čudno zveni. To volno celo izvažajo. Podjetje ima poseben oddelek, kjer kože, kot pravijo, »garajo« in tako dobe odlično volno, ki je izredno iskana v Angliji in ZDA. Za izkupiček pa potem nabavljajo barve in lake, letos v glavnem rdečo in rumeno ter »konjake«, kajti te barve so letos najbolj moderne.

Upravni odbor in delav. svet podjetje odlično upravljata. »S srcem so v podjetju in vso skrb posvečajo čim boljši proizvodnji«, mi je dejal direktor o teh ljudeh.

Posebno pozornost posvečajo v tem podjetju higiensko-tehničnim napravam za delavstvo. Lani so v ta namen investirali 6 in pol milijona dinarjev. Letos pa že tudi okoli 2 milijona. Le z novim kadrom imajo težave, ker mladina noče v to tovarno. Kolektiv ne ve zakaj se mladina tako otepa tega dela, mislijo pa, da je verjetno delo pretežko?!

zadostnih količin teh kož zavisti tudi njeno nepretrgano in nemoteno obratovanje.

Svinjske surove kože s področja naše republike so po svoji kakovosti poznane ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu. To pa zaradi tega, ker je svinjska koža naših prašičev dosti bolj ohranjena kot koža prašičev iz ostalih republik, ker so naši prašiči večinoma v zaprtih prostorih in tako manj izpostavljeni raznim zunanjim poškodbam. Zato je tudi predelano galanterijsko usnje iz teh kož zelo iskano in cenjeno na inozemskih tržiščih.

Vendar pa se iz leta v leto postavlja čedalje bolj pereče vprašanje odkupa zadostnih količin svinjskih kož. Kakor v usnjarski industriji Slovenije, ki zaradi pomanjkanja surovih kož dela le s 60% kapaciteto, tako tudi pri predelavi svinjskih kož v galanterijsko usnje niso izkoriščene vse proizvodne kapacitete. To dejstvo pa je v nasprotju z možnostmi naše svinjereje, ki je na taki višini, da bi le 15% od števila vseh svinjskih kož, katere imamo v naši republici, popolnoma zadostilo potrebam naših tovarnih svinjskega galanterijskega usnja.

Dejstvo je, da se število odkupljenih svinjskih kož stalno

venija, je njih število v l. 1953 padlo na 260.000 kosov. V letošnjem letu pa se pričakuje še nadaljnji padec.

Kje so vzroki temu pojavu? Vzrok takega stanja moramo

Dobiček so vzdali v bloke

Z obiska v Tovarni verig v Lescah

V razgovoru se predsednikom Delavskega sveta tov. Janikom Zorkom, ki mi je prav rad dajal pojasnila, ki sem jih želel, sem zvedel o delu leskne tovarne verig precej zanimivih stvari.

Tovarna verig zaradi proizvodnje nima posebnih problemov in je kolektiv plan dosegel kljub temu, da so imeli težave z električno energijo. Večje težave imajo pri postavljanju delavnih norm pa tudi te sproti popravljajo in jih iz dneva v dan izboljšujejo. V prvi vrsti seveda proizvajajo verige za našo težko industrijo, prav tako pa tudi skrbe za naše kmetovalce, ki jih oskrbujejo s kmetijskim orodjem. Podjetju je uspelo, da je dobro zaključilo razgovore o nabavi novih strojev za svoje obrate in v krat-

kem bodo dobili iz Anglije nove stroje za elektrovarjenje. Dosedaj so morali v glavnem ročno kovati, z novimi stroji pa bodo lahko povečali svojo proizvodnjo in zadostili vsem potrebam trga. Zlasti se zanimajo za izdelke te tovarne naše ladjedelnice, ki rabijo ogromno vijakov, matic, verig itd. Največje je povpraševanje po kovanih verigah in kar ne morejo jih dovolj izdelati.

Delavski svet je na neki svoji seji sklenil, da dobička ne bodo delili, temveč ga bodo porabili za zidanje stanovanjskih blokov za svoje delavce. Bloki so že v zadnji fazi graditve in se bodo stranke lahko že ob koncu maja vselile. Večina delavstva je pri delu predana in z veliko voljo in zanimanjem sledi proizvodnim procesom. Le nekaj je v tem podjetju takih, ki nočejo razumeti družbenih potreb, niti se ne zanimajo za naš splošni razvoj. Vendar je teh ljudi tako malo, da v podjetju nič ne pomenijo.

Delavci se sami žele izobraževati in je veliko število zaposlenih polagalo strokovne izpite. Vsi so izpite tudi napravili, kljub temu, da izpraševalna komisija ni gledala »skoz prste«. Samo za visoko kvalificirane delavce je položilo izpite 17 delavcev in tovarna je s tem veliko pridobila, zlasti še, ker so jih položili z lepim uspehom. Lani so v podjetju na novo zaposlili 93 ljudi, vendar bodo z nabavo novih strojev morali še povečati število delavstva. Zanimivo v tem podjetju je, da je odstotek uslužbencev v primeri z delavstvom izredno nizek, kar izboljšuje gospodarski položaj tovarne. Z iskanjem skritih rezerv pa ga bodo v tem letu še izboljšali.

Kovači smo...

Razgovor v „Plamenu“

Obiskal sem »Plamen« v Kropi. Direktor podjetja me je napotil k predsedniku Delavskega sveta tov. Cirilu Rozmanu, prav kmalu pa se nama je pridružil tudi predsednik Upravnega odbora tov. Jernej Praprotnik. V razgovoru z njima in po ogledu tega zanimivega obrata sem dobil jasno sliko, koliko napora in dobre volje vlagajo kroparski kovači v svoje delo.

»Plamen«, ki se je pred vojno drugič imenoval, je proizvajal letno le okoli 800 ton zakovic, matic, žeblicev, vijakov itd. Letos pa je kolektiv prevzel družbeno obvezo, da bo izdelal 3034 ton proizvodov, kljub temu, da so stroji zastareli in da tudi obrati ne ustrezajo več. Plan bodo lahko izpolnili le z dobro voljo delavcev in s precejšnjo mero požrtvovalnosti. Kolektiv je bil pri sprejemanju družbene zadolžitve sprva mnenja, da bi bilo boljše manj proizvajati in da bi delali v dveh izmenah. S tem bi namreč precej podaljali življenjsko dobo strojev. Vendar so potrebe le prevelike in ker nas uvoz le preveč stane, se je DS odločil, da bo tovarna obratovala v nezmanjšanem obsegu. Pri tem pa upajo, da jih bodo forumi razumeli in jim pomagali obnoviti strojni park, posebno še, ker so nekateri stroji tudi že dvakrat ali trikrat prekoračili lanskoletno dobo. Lanskoletni načrt so kljub tem težavam prekoračili za 655 ton.

Največje težave imajo pri izdelavi matic, ki jih naša težka industrija ogromno porabi. Če bi dobili kredit za dve novi stiskalnici, bi že prihodnje leto lahko

zadostili vsem domačim potrebam in ne bi bili več prisiljeni na uvoz. Zato kolektiv ne more razumeti, zakaj kredita še niso »zvrтели«.

Umetni kovači imajo dovolj dela, vendar jim manjka strokovnega kadra. Predvojni umetni kovači so skoraj vsi padli v NOB in so zato po osvoboditvi morali začeti z novimi močmi, ki so v glavnem mladi Kroparji in pa fantje iz bližnje okolice. Imajo svoje posebno šolo, ki je ločena od obrtne. Tu se mladi umetni kovači učijo svojega lepega poklica. Tovarna bi nujno potrebovala visoko kvalificiran kader, posebno pa strojne inženirja. Tudi stanovanje zanj so v novih blokih, ki jih je zgradilo podjetje, že pripravili, vendar zaenkrat še vedno nimajo nikogar.

Šele v zadnjih dveh letih je kolektiv lahko precej prispeval k dvigu družbenega standarda. Precejšnje vsote je prispeval za zgraditev lepega kopališča in kulturnega doma.

V te gradnje so kovači vložili tudi več tisoč ur prostovoljnega dela.

Na 1. maj se kovači pripravljajo z velikim veseljem. Prvič bo nastopila njihova godba na pihala, prav tako pa bo nastopil tudi njihov pevski zbor. Po cesti Kropa—Jamnik bodo 2. maja moto-dirke. Še ena slovesnost se letos obeta kroparskim kovačem. 25. septembra bodo slavili 60. letnico svojega podjetja in kolektiv se že danes pripravljaja na ta dogodek. Kako ga bodo proslavili pa zaenkrat še ne povedo.

Eno uro med jeseniškimi „Primorci“

Delovni kolektiv, ki gradi jeseniško železniško postajo na Jesenicah

Na delavskih Jesenicah obstoja poleg železarne, ki je eden največjih delovnih kolektivov v vsej državi, tudi več manjših podjetij, ki pa odigravajo kaj važno vlogo. Med takimi je tudi Gradbeno podjetje »Primorje«, kateremu je bila zaupana gradnja jeseniške železniške postaje. Kakor Jeseničane in številne potnike, ki potujejo skozi Jesenice, bo gotovo zanimala gradnja jeseniške železniške postaje tudi naše bralce. Obiskal sem zato delavce na gradilišču in se zapletel z njimi v razgovor. O gradnji železniške postaje sem zvedel sledeče:

Res se dela nova železniška postaja že nekaj let. Toda vse

do februarja lanskega leta se je delalo na odstranjevanju ruševin in kohanju temeljev, dočim se je s samo gradnjo pričelo šele pričetkom lanskega leta. Če bi nam lansko leto v največji gradbeni sezoni — je pojasnil zastopnik podjetja — zaradi ukinitve terenskih dodatkov ne ušla večina delovne sile, bi bila železniška postaja že skoraj dograjena, tako pa upamo, da bo do konca leta, ali pa nekaj mesecev pozneje, izročena svojem namenu.

Nasproti postaji bodo zgradili v prihodnosti velik hotel. Nasproti postojnega poslopja pa že graje večnadstropno stavbo za banko. V smeri proti gimnaziji pa bodo zrasli trije veliki neb-

otičniki. Vse to bo skupno z železniško postajo dalo Jesenicam lep mestni videz.

Povprašal sem tudi delavce, kako žive, koliko zaslužijo in kako so zadovoljni z delom. — Ugotovil sem, da delajo v večini samo Primorci. Med njimi je tudi nekaj Prekmurcev in drugih, medtem ko domačinov ni. Podmežakljo imajo svoje naselje z lastno menzo. Nekaj jih pa stanuje v baraki poleg postaje. Delo je naporno, zaslužijo pa povprečno po 9.000 dinarjev na mesec. Se sem se zanimal za njihovo življenje na Jesenicah in moram reči, da so se kar pohvalili.

Ob prazniku dela

čestitata

vsem naročnikom in bralcem

uredništvo in uprava

- Glasu Gorenjske -

Jeseniški komunisti Izključena je bojazen, da bi problem rešili enostransko

bodo morali aktivneje poseči v družbeno življenje

Prejšnji četrtek in petek popoldne, je bila na Jesenicah redna letna mestna konferenca Zveze komunistov. Konferenca se je udeležilo okoli 130 delegatov osnovnih organizacij, prisotni pa so bili tudi člani OK ZK in član CK ZKS in ljudski poslanec za radovljški okraj tov. France Perovšek.

Sekretar Mestnega komiteja tov. Franc Arh je na konferenci prebral obširno poročilo o delu in problemih komunistov ter o splošnem gospodarskem in političnem stanju na Jesenicah. V prvem delu referata je tov. Arh poročal o uspehih, ki so jih dosegli jeseniški delovni ljudje in komunisti pri razvijanju delavskega upravljanja in novih družbenih odnosov. Ugotovil je, da so delovni ljudje na Jesenicah v vseh osnovnih vprašanih zavestno na socialističnih pozicijah in da se te ideje preko delavskega upravljanja in družbenega upravljanja nasploh uspešno razvijajo.

Seveda pa je na Jesenicah še kopica problemov, preko katerih komunisti ne morejo. Tako je pereče vprašanje ekonomskega egoizma, lokalizma, šovinizma itd., kar čisto povzroča med prebivalci zmedo, ker komunisti na vse take in slične socializem tuje pojave ne reagirajo nemudoma in načelno.

V razpravi je govoril med drugimi tudi predsednik LOMO Jesenice tov. Maks Dolinar, ki je bil hkrati tudi delegat osnovne organizacije z Javornika.

Tov. Dolinar je kritično ocenil delo komunistov v organih ljudskih oblasti. Govoril je o dotacijah, ki jih je občina dala raznim društvom in organizacijam. Delegat s Koroske Bele tov. Tušar je v razpravi povedal svoje mnenje o delu DPD »Svoboda«. Dejal je, da »Svoboda« po strokovni plati dokaj dobro delajo, da pa še niso dosegle svoj vzgojni smoter in to predvsem zato, ker je med članstvom premalo politično aktivnih komunistov. Tov. Vinkler z Jesenic pa je zahteval naj mu pojasni, zakaj je bila prekinjena prva konferenca Zveze komunistov. Pojasnilo mu je dal sekretar MK. Povedal je, da je bila takrat konferenca slabo pripravljena in poročilo, ki je bilo na njej prebrano, ni obravnavalo najvažnejših vprašanj s področja politične in družbene situacije na Jesenicah. Delegat iz IMS tov. Zvone Labura je govoril o odnosih med OLO in LOMO Jesenice in o delu ter nalogah sindikalnih organizacij. V razpravo je posegel tudi sekretar OK ZKS tov. Mirko Zlatnar in med drugim dejal, da je bila osnovna slabost v delu komunistov v preteklem letu premajhna udeležba članov ZK v javnem življenju.

Konferenca, ki je trajala dva popoldneva, je temeljito pretresla pereča družbena in politična vprašanja in sprejela ustrezne zaključke.

Delegati so izvolili tudi nov 13-članski komitej ZKS za mesto Jesenice.

Tovariši ljudski poslanci! — Ljudski poslanec dr. Miha Potočnik je poslal po Ljud. skupščini naše republike Izvršnemu svetu vprašanje v zvezi z načrti za novo hidrocentrale Bohinjsko jezero. To vprašanje se sestoji iz dveh delov, prvič: v kakšnem stanju so projekti za hidrocentrale Bohinj — Soča in kdo je njihov naročnik; drugič: ali Izvršni svet Ljudske skupščine LRS lahko izjavi, da se z omenjenimi načrti ne strinja in je pripravljen ukreniti vse potrebno, da se takoj ustavijo vsa nadaljnja projektantska in raziskovalna dela v zvezi s hidrocentrale Bohinjsko jezero — Soča. Glede na obe stališči vprašanja daje Izvršni svet naslednji odgovor:

Zamisel izkoriščati vodno energijo Bohinjskega jezera ni nova. Znano je, da je idejni načrt že obstojal v časih pred prvo svetovno vojno. Pred to vojno je Italija imela že izdelan podrobnejši projekt in kot je znano, je takrat zaprosila jugoslovansko predvojno vlado za ustrezne koncesije. Po vojni se je spričo celotne problematike, ki jo predstavlja elektroenergetsko vprašanje v Jugoslaviji, pričelo temeljito obravnavati vprašanje vodno-gospodarskih osnov tudi pri nas v Sloveniji. L. 1952 se je na pobudo Elektro-sistem in tudi iz njegovih kreditov pričela konkretna preiskava kako uporabiti Bohinjsko jezero v elektroenergetске svrhe. V letu 1953 pa se je po pobudi prav tako Elektro-sistema in iz njegovih kreditov začela temeljitija raziskava in je bila

Odgovor dr. Marijana Breclja na interpelacijo ljudskega poslanca dr. Mihe Potočnika glede akumulacijske centrale Bohinj

Zadeva okrog bohinjske HC se je poglobila. Vendar smatramo, da bo naše bralce zanimal odgovor Izvršnega sveta na interpelacijo ljudskega poslanca in tajnika Ljudske skupščine LRS tovariša dr. Mihe Potočnika, glede akumulacijske centrale v Bohinju. Odgovor je na seji obeh zborov Ljudske skupščine dal podpredsednik Izvršnega sveta dr. Marijan Breclj.

Ceprav gradnja HC v Bohinju trenutno ni aktualna, objavljamo stenografske zapise predvsem zato, ker se iz njih jasno vidi realno stališče Izvršnega sveta do tega problema, tako da je neupravičena vsaka bojazen, da bi se ta problem kdajkoli rešil enostransko.

tudi v preteklem letu izdelana idejna študija hidroelektrarne Bohinj — Soča s predvideno centralo v Prapretnem.

Tu mora Izvršni svet poudariti, da ni dala niti prejšnja vlada niti sedanjí Izvršni svet konkretnega naročila za izdelavo projekta elektrarne Bohinj — Soča, ampak je bilo, kot omenjeno, to delo opravljeno v okviru splošnih študij za vodnogospodarske osnove Slovenije. V začetku lanskega leta je na pobudo Ekonomske komisije pri Organizaciji združenih narodov prišla v Jugoslavijo tudi ponudba oziroma vprašanje, katere elektrocentrale na našem področju bi bile lahko takega značaja, da bi se lahko vključile v elektro skupnost zapadne Evrope. V to svrhu je bila organizirana pri evropski ekonomski komisiji posebna grupa, imenovana Jugoeleks, ki je imela svoj sedež v Beogradu in ki je začela preiskovati te možnosti v naši državi. Ko je Izvršni svet

zvedel, da strokovnjaki v tej komisiji nameravajo dati v spisek — oziroma v idejni osnutek teh predlogov za graditve hidrocentral na našem področju iz sredstev ekonomske komisije — elektrarno Bohinj in jo v svrhu izvoza elektroenergije iz Jugoslavije in povezave našega zapadnega elektro-sistema, povezati z ustreznimi elektrosistemi drugih držav, je Izvršni svet napravil pregled o tedaj opravljjenih del in preiskal, v kakšni zvezi naj bi bila po mnenju teh strokovnjakov varianta elektrarne Bohinj — Soča. V juniju mesecu preteklega leta je naš gospodarski odbor imel posebno konferenco, katere zaključki so bili, da je treba odstraniti projekt hidrocentrale Bohinj iz liste Jugoeleksa, se pravi iz liste tistih eventualnih elektrarn, ki bi prišle v poštev kot gradnje z inozemskim posojilom in ki bi bile namenjene za izvoz električne energije v druge države. (Mimogrede naj v tej zvezi omenim tudi odgovor, ki smo ga dobili v gospodarskem odboru zvezne skupščine, ko smo postavili to vprašanje, ki se je glasilo, da ni sedaj aktualno vprašanje nekih gradenj na področju Slovenije in Dalmacije v zvezi z načrti ekonomske komisije Organizacije združenih narodov.) Na isti konferenci je bil dan tudi pristaneček, naj se nadaljuje idejne študije v zvezi z izrabo Bohinjskega jezera v energetske svrhe, vendar vsestransko in ne samo s tehničnega vidika. Nadalje je bilo na tej konferenci sklenjeno, da naj se pospešijo študijsko-raziskovalna dela za druge hidroelektrarne v Sloveniji, zlasti za akumulacijske centrale, ker je bila že tedaj in je še danes problematika v zvezi z elektroenergijo v Sloveniji zelo pereča.

Zaradi posebno velikega pomanjkanja električne energije v letošnji zimi je elektrotehnično društvo Slovenije, kot nam je znano iz podatkov v časopisju, sklicalo v začetku februarja posebno posvetovanje po svoji iniciativi in sprejelo zaključek, naj se predloži predlog za gradnjo hidrocentrale Bohinj — Soča, češ da je gradnja te hidrocentrale sorazmerno najcenejša in da je tudi predvideni rok za dograditev najkrajši. Izvršni svet takega predloga ni sprejel in je obvestil elektrotehnično društvo, kakor tudi upravne organe elektroenergetskega sistema Slovenije, da naj ne nadaljujejo z deli na projektiranju te hidrocentrale, ker v tem pogledu še ni padla nobena odločitev.

Glede graditve hidrocentrale Bohinj — Soča stojimo na stališču, kakor ga je zavzel gospodarski odbor lanskega leta 13. junija. Namreč, da ne postavljamo vprašanje graditve hidrocentrale Bohinj kot aktualno vprašanje, da pa smatramo, da je pravilno, da se razišče v bodočnosti vprašanje izkoriščanja tega vodnega področja ne samo s tehničnega stališča gradnje nove elektrarne, temveč s celotnega gospodarskega stališča. Nadalje smatramo, za pravilno, da se je vendarle z dosedanjimi raziskovalnimi študiji stvar toliko razčistila, da nam je danes možna odločitev, ki je tudi že načelno sprejeta z našim planom, da preidemo na pripravljajna dela za akumulacijsko centralo v Sloveniji, ki pa naj ne bo Bohinjsko jezero. Rezultati dosedanjega dela so namreč pokazali, da se pri graditvi take centrale nikakor ne moremo, kot sem omenil, nasloniti samo na tehnično rešitev, se pravi na gradnjo v ožjem smislu, ampak da je treba tako vprašanje kakor je Bohinjsko jezero videti in obravnavati s splošnega gospodarskega stališča.

Glede na vse to: prvič: Izvršni svet v svojem predlogu proračuna in družbenega plana za leto 1954 ni predvidel nobenih sredstev za nadaljevanje raziskovalnih del v zvezi z gradnjo elektrarne Bohinj — Soča, oziroma za raziskovalna dela o rešitvi gospodarskega problema tega področja. Drugič: Izvršni svet izjavlja, da bo v zvezi s plansko nalogo, ki mu je poverjena za pripravo nove akumulacijske centrale Slovenije za sedaj izključil bohinjški projekt. In tretjič: Izvršni svet zastopa stališče, da ne bi mogel ne sedaj, niti v bodoče sam odločiti o rešitvi vprašanja, ali naj se Bohinjsko jezero izkoristi v energetske ali druge svrhe, ampak smatra, da mora v vsakem primeru tako odločitev prinesiti Ljudska skupščina.

Neobčičajen svobodarski svetod

Nekaj ur po kranjskih špecerijskih trgovinah

Tokrat nekaj o kranjskih špecerijskih trgovinah. Če govorimo o njih, potem mislimo v glavnem na tri podjetja; na »Prehrano«, »Preskrbo« in delno »Delikateso«. Prav zato, ker je teh podjetij samo toliko, o neki zdravi konkurenci, ki naj bi omogočila, da bi potrošniki prišli kar najceneje do posameznih proizvodov naše prehrane in predelovalne industrije, ni dosti govora. Seveda nečemo reči, da so cene osnovnih živilskih proizvodov zato višje kot drugod po Sloveniji, vendar je nekaj pro-

izvodov, katerih cene so nesorazmerno visoke. Tako visokih cen si ne moremo razlagati, čeprav vemo, da morajo trgovska podjetja prodajati večjih posameznih artiklov z večjim dobičkom, da bi pokrila izgubo, ki nastane pri prodaji hitro pokvarljivega blaga. Tudi dejstvo, da je kranjska trgovska mreža v kritičnem položaju, da primanjkuje modernih skladišč, lokalov itd. in da je torej treba nekatere dobite sredstva, da se to stanje popravi, ne opravičuje popolnoma navijanja cen pri posameznih artiklih.

pri grosistu po 28 dinarjev komad, prodajajo pa ga po 40 dinarjev, oz. s 43% zaslužkom. Isti slučaj je pri pralnem milu. Nabavna cena za terpentino »Oven« milo je 185 din za kg, na drobno pa se to milo prodaja po 220 dinarjev, torej z 19 odstotnim zaslužkom.

Najvažnejše pa je to, da so se cene milu pri proizvajalcih že znižale, da pa so cene v kranjskih trgovinah ostale neizpremenjene. Seveda se bodo vsi zagovarjali, da morajo stare zaloge prodati po starih cenah. Toda kdo naj jim to verjame? Mar ni možnost karteliziranja cen pri dveh trgovskih podjetjih mnogo večja, kot pri večih? In končno, tudi če bi prodajali še staro zalogo, bi cene morale vseeno znižati, saj bi tako izgubo potem krili z normalnimi dobički pri, recimo, alkoholnih pijačah, bonbonih itd. Če tega ni, potem res ne vemo, kako naj razumemo pretirane zasluzke pri teh artiklih.

tiste negativne kapitalistične »oderuške duše«, premalo pa samoiniciativnosti in tiste pozitivne »kapitalistične« iznajdljivosti (primer: plasiranje lanskeletnega pridelka krompirja na tržišče), čeprav to ne pomeni, da je trgovina pri nas ne vem kakšen oderuh in da morda nima nobenih težav, niti uspehov. Če v uvodu je bilo poudarjeno, da je še mnogo, mnogo objektivnih težav, ki zavirajo normalno poslovanje naše trgovske mreže. Pri decentralizaciji trgovin konec prejšnjega leta, ravno zaradi teh objektivnih težav ni prišlo do decentralizacije v špecerijski stroki.

Vendar bo treba poskrbeti, da se slej ko prej resneje lotimo dela, da se ustvarijo pogoji za decentralizacijo tudi v tej stroki, kar bo samo pocenilo posredovanje med proizvajalci in potrošnikom.

Volitve v DS

V sredo zjutraj je kolektiv podjetja za vzdrževanje prog na Jesenicah prvič volil svoj Delavski svet. Volitve so bile prava prvomajska manifestacija, saj so delavci izvolili svoje predstavnike in organ samoupravljanja z velikim navdušenjem. Volitve so se pričele ob pol šestih zjutraj, ure pozneje pa je volilna komisija že lahko zaključila s svojim delom.

Občni zbor ZB v Kranju

(Nadaljevanje s 1. strani) bitve NOB in kasnejšega socialističnega razvoja. Važno delo, ki stoji pred člani ZB pa je osebna ideološka vzgoja in študij. Prav zaradi tega, ker so nekateri člani to delo popolnoma zanemarili, so počasi začeli odpadati od skupnosti. Zato je nujno potrebno, da člani ZB posvetijo študiju dovolj časa, ker le na ta način bo zagotovljen njihov napredek in razvoj organizacije same. Ob zaključku letne skupščine so delegati izvolili nov okrajni odbor, ki mu bo letos predsedoval Franc Koželj — Vanjo. Novoizvoljeni predsednik je delegatom sporočil, da bo letos 23. maja 10. obletnica zborov gorenjskih aktivistov na Jelovici. Na ta dan bo na istem prostoru proslava zborov, ki se je bodo udeležili vsi preživeli — tedanji delegati — aktivisti. Prav tako se bodo proslave udeležili člani ZB in ostalih organizacij.

Predvsem: kako je z milom?

Če so zasluzki pri alkoholnih pijačah malo večji, je to več ali manj razumljivo. Vendar se nam že tu 23% čisti dohodek (po odbitku 100% davka, ki ga morajo trgovska podjetja plačati za alkoholne pijače) pri Alkotovi slivovki, zdi nekoliko previsoki. Tudi pri bonbonih se opravičuje zasluzki kak dinar več kot n. pr. pri najosnovnejši živiljski potreščini. To je razumljivo. Toda 37 odstotni zasluzek je kljub temu malo previsok. Merkantilne (najcenejše) bonbone dobe trgovci že po 180 dinarjev za kg, medtem ko jih v »Preskrbi« prodajajo po 250 dinarjev.

385 dinarjev. Pri prenosu iz lokalov v lokal, naraste cena za 55 dinarjev, ali za skoraj 15%. Se nerazumljiveje pa je iskanje pretiranega zasluzka pri testeninah. In vendar je v kranjskih trgovinah razlika med nabavno in prodajno ceno pri testeninah čisto zelo občutna. Fidelelni stanejo v trgovinah na debelo 100 dinarjev in 50 para, prodajajo pa se po 120 in celo po 130 dinarjev za kg.

Najbolj karakteristično pa se pokaže pomanjkanje konkurence pri cenah mila. Toaletno milo se prodaja ponekod tudi s 40 odstotnim profitom. Elida Favorit toaletno milo stane pri grosistu 100 dinarjev komad, prodajajo pa ga »Kokra« po 125 dinarjev, poslovalnica 21 »Preskrbe« po 140 dinarjev, »Tkani« po 126 dinarjev itd. »Limonce« milo nabavijo trgovci

Zakaj pretirani zasluzki?

Uredba o trgovskih podjetjih predvideva določen odstotek od vrednosti prometa kot plačni fond posameznih poslovalnic oz. podjetij. Torej čimveč trgovci prodajo, tem večji ima plačni fond. Zato bi logično vse trgovine morale težiti, da prodajo čimveč in da cene znižajo. Kajti če bo nabitek velik, bo promet padel in plačni fond bo manjši.

Vendar so cene posameznim artiklom, kot smo ugotovili, previsoke. Zakaj? Vzrokov za to je verjetno več. Nedvomno pa bo eden glavnih ta, da je pri naših trgovcih še vse preveč

plan, smo v našem listu že pisali. Načelno so se odborniki strinjali s predlogom družbenega plana in ga tudi sprejeli. Vloženih pa je bilo precej amandmajev, ki so jih predlagale posamezne občine, podjetja in odborniki in ki se v glavnem nanašajo na delitev sredstev za investicije in na udeležbo gospodarskih organizacij pri dobičku.

O podrobnostih s seš posameznih zborov bomo še poročali.

Z zasedanja obeh zborov OLO Radovljica

Oba zbora sta sprejela družbeni plan okraja, ki predvideva nad 10 milijard 510 milijonov dinarjev narodnega dohodka

V ponedeljek, 26. in v torek 27. aprila, je bila v Radovljici 13. skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega zbora ter 12. seja okrajnega zbora oz. 6. seja zborov proizvajalcev. Na sejah so poleg volitev in imenovanja sodnikov Okrajnega sodišča v Ljubljani in raznih komisij, razpravljali o predlogu družbenega plana in proračuna okraja Radovljica za leto 1954. Prav tako so razpravljali tudi o predračunu okrajnega zavoda za socialno zavarovanje in o drugih

vprašanih. Posebno živahna je bila razprava o predlogu družbenega plana, v katerem je predvideno, da bodo letos v radovljiskem okraju ostvarili nad 10 milijard 510 milijonov dinarjev narodnega dohodka. Od tega odpade na državni sektor 96,2 odstotka. Plan predvideva povečanje proizvodnje v industriji za 10,4 odstotka. Sredstva za potrebe okraja so predvidena v višini 957 milijonov dinarjev. O principih, na katerih temelji letošnji

5 minut po telefonu

Razgovor s predsednikom šenčurske občine

Zadnji hip smo se odločili, da pokličemo šenčursko občino in da tamkajšnjega predsednika ObLO tov. Andreja Kristanca povprašamo kaj delajo in kako gospodarijo. Tov. predsednik nam je hitro postregel z odgovorom.

Preteklo leto je občinski odbor posvetil največ pozornosti komunalnim problemom. Skozi Šenčur smo »potegnili« novo cesto, ki nas je stala okoli dva milijona dinarjev. Prav tako smo na področju občine popravili 21 kilometrov občinskih poti in nanje navozili kar 2.300 kub. metrov groma. Pri tem delu je sodelovalo veliko številno naših občanov in je bila skoraj tretjina dela opravljena prostovoljno. Na ta način smo prištedili precej denarja.

V vseh Voklo in Olševke sta bili obe osnovni šoli nujno potrebni popravila. V ta namen smo tudi dali dva milijona dinarjev in sta obe šoli sedaj za nekaj časa popravljene. V Šenčurju smo imeli namen graditi novo šolo, vendar lani zato ni bilo prilike, bomo pa zato letos začeli s pripravilnimi deli. Načrti bodo že letos gotovi in tudi s prvimi deli, upamo, bomo lahko kmalu začeli. V Šenčurju smo postavili tri bazene za vodo, da nam je v slučaju požara ne bi zmanjkalo. Na Visokem so dozdali dvorano v Zadržnem domu, pa tudi trgovina se je že vsečila v nove prostore. Tudi v

Šenčurju smo spravili Zadržni dom pod streho. Srednji vasi so zgradili nov Gasilski dom, v Vogljah pa so ga obnovili.

Letos imamo tudi nekaj načrtov, ki jih bomo s skupnimi močmi skušali uresničiti. V Olševku bomo morali letos napraviti še eno učilnico, ker so dosedajni prostori že veliko premajhni. V vseh Voklo in Voglje bomo morali izsušiti dva bajerja, ki sta sedaj prav sredi vasi in precej kaziva izgled naselja. Tudi kanalizacijo bomo morali napeljati. Prav tako bomo letos dokončali rekonstrukcijo ceste skozi Šenčur, ki sem jo že omenil. Naš Zadržni dom je zelo potreben dograditve. Vendar se bojim, da zadruga ne bo imela dovolj finančnih sredstev za dokončanje del. Dvorana pa nam je nujno potrebna in bomo zato morali nekaj ukreniti. Tudi nov gasilski dom imamo v načrtu, ker je stari že zdavnaj doslužil svojemu namenu. Tudi javna razsvetljava je že dotrajana in jo bomo morali v najkrajšem času nadomestiti z novo. To pa so zaenkrat načrti in šele ob koncu leta bom lahko povedal, kaj smo napravili.

Tragedija iz ameriškega podzemlja

Pred premiero v Prešernovem gledališču

V Beogradu se je Srbom letos prvič predstavil Maxwell Anderson z eno svojih zadnjih dram: »Joči, ljubljena zemlja«.

Anderson je O'Neillov sodobnik in spada v tisto plejado dramatikov, ki so se pridružili O'Neilllu po 1920. letu, ki je bilo leto O'Neillova prvega vzpona in, lahko rečemo, rojstna letnica moderne ameriške dramatične. V 30 letih je napravila tak skok iz provincialnega in puritanskega capljanja za evropskimi vzorniki, da že lahko govorimo o nacionalni ameriški dramatici (kljub raznorodnosti njenih ustvarjalcev). Pojem nacionalnosti vežem na tisto odliko, ki naj bi jo imela vsaka nacionalna dramatika: da namreč zaradi svojih kvalitativnih predvsem idejno vsebinskih prerase okvir svojih meja in postane last vsega človeštva.

Sicer pa Amerika (Združene države) nima nič bogatejših dramske tradicije kakor mi Slovenci. Proporcionalno je bolj revnejša. 1787. leta so uprizorili šibko delo malo pomembnega pisatelja Royall Tylerja. Dve leti pred O'Neillovim nastopom je kljub pomembnim pisateljem še vedno zaostajala za evropskimi sodobniki.

Vzrokov za to je več. Priseljenci so bili v Novem svetu prezaposleni, da bi se lahko višek njihove energije iztekel v umetnost. Vsak dan se je obetal nov lov za srečo, zlato je profaniralo čustva; vse se je zmehaniziralo, standardiziralo, podredilo neizprosni principu boja za obstanek: dog eats dog (pes žre psa), kakor ga je formuliral pokojni Adamič. Človek je le še atom ogromne mase, brez lastnih doživetij, brez svoje duše, upravlja ga titanska mašinerija trustov, milijonarjev in multimilijonarjev. Mišljenje mu diktirajo časopisi, osebno stališče ni dosti vredno. Javno mnenje je prav tako produkt industrializacije: mehansko je

servirano in prebavljeno. Poedinec se mu lahko upre. Zmagal pa ne bo.

Celo desetletje po letu 1920 pa je pomenilo za Ameriko desetletje neprimerne ekspanzije v ekonomskem in socialnem življenju. Doba pionirstva je dokončno postala stvar preteklosti. Višek energije se je pričel iztekati v umetnost. Kar je prišlo najboljše iz Evrope, so adaptirali, razvoj pa je šel svoj pot.

29. oktobra 1929. leta je nenadoma izbruhnila velika ekonomska kriza, ki jo je še dolga leta občutila tudi Evropa. Producenti so omejili izdatke, igralci in režiserji so se znašli na cesti. Slavnější so odšli k filmu. Vse je bilo predestinirano, kot da je ameriški teater v zatonu.

Dejstvo pa je, da je dramatika prav v teh letih kvalitativno hitro rasla in dokazala, da človek ni odvisen od dolarja in da ni pasivno bitje v ustvarjanju zgodovine. Z eksaktno analizo družbe je posegla v javno življenje in še danes brezkompromisno napada vsako izroditev demokracije v fašizem.

Maxwell Anderson je vzel snov za Zašlo je sonce (original nosi poetični naslov Winterset, kar bi lahko po naše rekli samo s prozaičnim prevodom: Zima se je ukoreninila, Prišla je zima itd., vse v smislu brezupnosti življenja), po znanem Saccovanzzetti procesu, ki je v našem stoletju razburil ves svet podobno kot Dreyfusova afera v prejšnjem. Sacca in Vanzettija, organizatorja in voditelja delavske stavke, je država obdolžila umora in s podkupljenimi pri-

čami in krivimi prisegami dosegla njuno usmritev.

Winterset je bil napisan in uprizorjen 1935. leta in bi brez dvoma dobil Pulitzerjevo nagrado, če bi je ne bil avtor prejel že dve leti poprej za satiro Obe vaši hiši (v kateri napada ameriško vladno), ki pa je precej slabša. Zato pa je bil nagrajen zanj 1936. leta s Priznanjem združenja kritikov — Critic's Award.

Vsebinska in kratko: Mio potuje križem po kontinentu, da bi maščeval očeta, ki je bil obsojen na smrt na električnem stolu zaradi umora, ki ga ni zagrešil. Odkritje Gartha, edino pričlo, ki je vedela resnico, pa je niso hoteli zaslišati. Naleti na sodnika, ki je vodil poroto, pa se mu je zmešalo zaradi neznoznega občutka krivde. Nazadnje stoji pred Trockom, vodjo gangsterske tolpe, resničnim morilcem. Za maščevanje pa je že prepozno. Skupno z Miriamne, ki jo sreča na dnu newyorškega podzemlja, padeta kot žrtvi upanja na lepše življenje.

Delo je naštudiral v Prešernovem gledališču Igor Pretnar, mnogo obetajoč mlad filmski režiser, ki je pred kratkim dokončal s snemanjem prvega slovenskega »omnibus« filma: Na valovih Mure. Upajmo, da bo kmalu na sporedu. — Sceno je zasnoval Niko Matul, kostume pa Tanja Bedenkova.

P. S.: Pred kratkim so v naših kinematografih vrteli John Hustonovo adaptacijo Andersonove drame Key Largo, ki se je gotovo še vsi spominjate. V njej je Anderson nadaljeval idejno sorodno snov, le da je gangsterstvo uporabil kot glavno temo. J. Z.

Nedelja športa in kulture v Podnartu

Nedelja, 25. aprila tega leta je bila za naše kraje pravi praznik športa in kulture. V dopoldanskih urah se je pomerilo 60 cicibanov, pionirjev in mladincev v teku čez drn in strn. Uspeh je bil za prvo tako prirediteljev, ki so jo z zanimanjem

spremljali tudi odrasli, prav zadovoljiv. »Partizan« je organiziral ta tek predvsem z namenom, da spet pozivi fizikalno delo mladine. Začel bo tudi z redno telovadbo na prostem. Neprimerni prostori sedanjega »Doma« namreč ne dopuščajo gojitve fizikulture v slednjih.

Popoldne pa nas je obiskala DPD »Svoboda« z Javornika z godbo na pihala in moškimi pevskimi zborom. Godba je priredila koncert na prostem, potem pa je moški zbor odpel pred polno zasedeno dvorano vrsto partizanskih, umetnih in narodnih pesmi. SZDL je s tem nastopom povežala tudi proslavitev 13. obletnice ustanovitve OF ter je to. Stane Vahen v jednatih besedah orisal zgodovinski pomen tega dne in prikazal nepomirljivo borbo SZDL za resnično ljudsko demokracijo, za resnično enakopravnost narodov in mir v svetu.

»Svoboda« Javornik je bila za svoj nastop nagrajena s spontanin in iskrenim odobravanjem

poslušalcev. Ugajale so zlasti partizanske in narodne pesmi. Te je zbor tehnično najbolj obvladal ter jih odpel ubrano in občuteno.

»Svoboda« Javornik je nudila domačinom s tem lep kulturni užitek in nove pobude za delo domačega pevskega zbora, ki sam pod vodstvom tov. Lampiča skrbno pripravlja svoj drugi letošnji nastop.

Prezreti pa ne smemo tudi občinske konference SZDL, ki je bila ta dan v našem kraju. Konferenca je pregledala dosedanje delo in ugotovila, da se je precej izboljšalo in da sta pri nas zlasti zaživelj prosveda in fizikultura. Izboljšati se bo pa moralo še in med seboj bolje povežati politično delo odborov posameznih krajev.

Na koncu naj še povemo, da pripravljata dramatični odsek Partizana v Podnartu veseligr »Peg - srček moj«, s katero bo nastopil na domačem odru za praznik dela.

Ob 35-letnici društva, ki jo praznujejo letos, je pevska sekcija »Solidarnosti« pripravila v soboto, 24. aprila samostojen koncert. Kamniško občinstvo je popolnoma napolnilo veliko dvorano kulturnega doma. V uvodnem govoru je predsednik pevske sekcije tov. Ivan Lenič v kratkih besedah omenil delo društva pred okupacijo. Izrazil je veselje, da se je zbor po mnogih težavah ustalil in kretnil po poti napredka. Od 45 članov zbora jih je šest pelo pred vojno pri »Solidarnosti«.

Nato je zbor pod vodstvom pevovodje tov. Viktorja Mihelčiča zapel 18 pesmi. Poslušalci so bili presenečeni nad dobro izvedbo. Zadovoljstvo občinstva

je najbolj izraženo s tem, da so morali več pesmi ponavljati. Kot solista sta se lepo uveljavila tov. Mirko Podbevšek v »Simonitjevi« »Plovi, plovi...« in tov. Janez Škerjanec v »Bučarjevi« »Baš usred našeg sela«. Ugajali sta tudi koroška narodna »Dečle to mi povej« in Foersterjeva »Planinska«, ki sta bili izvajani tudi na prvem koncertu pred 35 leti.

Uspeh pevskega zbora »Solidarnost« in topel sprejem s strani občinstva, naj bo pevcev vzpodbuda za nadaljnje uspešno delo!

Pred mladinskim koncertom

Ko smo leta 1928 poslušali v Pragi koncert mladinskega pevskega zbora, ki so ga sestavljali sami pohabljeni in ki je takrat užival svetoven sloves, smo bili nemalo presenečeni nad dovršenostjo njihovega petja. Čudili smo se, kaj zmore pravilna pedagoško-umetniška roka napraviti iz mladih grl. Navzoče naše glasbenike: Emila Adamiča, Srečka Kumarja in Avgusta Šuligoja, je ta vzgled tako navdušil, da so ustanovili Trboveljskega Slavčka, ki je tudi dosegel tako umetniško stopnjo, da je dobil polno priznanje doma in v zamejstvu. Po zgledu tega zbora je delalo pri nas pred vojno precejšnje število mladinskih pevskih zborov. Ta tradicija se nadaljuje uspešno po osvoboditvi.

Tudi Kranj je dobil v mladinskem pevskem zboru II. gimnazije resen pevski korpus, kar je večkrat dokazal pri svojih številnih javnih nastopih in v ljubljanskem radiu. Sedaj je zopet naštudiral nov program, ki ga bo izvajal pod vodstvom svojega dirigenta prof. Fabianija Viktorja v četrtek 6. maja t. l. ob 20. uri v Domu Svobode na Primskovem. Poleg pevskega zbora pa nastopi pod vodstvom prof. Udir Darinke tudi plesna skupina, ki je pri doseganju svojih nastopih žela obilni priznanja. Dolžnost ljubiteljev mladine je, da podpremo njeno prizadevanje in se prireditve polnoštevilno udeležimo.

Na omenjenem večeru so nastopili gojenci iz klavirskega oddelka prof. Auguštinove in prof. Zupančičeve, iz violinskega oddelka prof. Fajona in iz oddelka solopetja prof. Majdičeve. Za violino so nastopili gojenci iz II. do IV. razreda, za klavir iz II. do VI. razreda in za solo petje iz III. do IV. razreda.

Pri izvedbi programa smo dobili vtis resnega stremjenja glasbenih pedagogov po kvaliteti, kateri ne polagajo važnosti le tehničnemu znanju, marveč že od vsega početka posvečajo pažnjo tudi glasbenemu izražanju. Seveda še ni vse dognano, marsikaj bo treba še izpopolniti. Pri nekaterih bo treba popraviti držo, tako pri klavirju kot pri violini; vendar smo bili veseli zlasti onih gojencev, ki niso niti še šoloobvezni, pa razpolagajo že s precejšnjim znanjem. Seveda bi želeli, da bi čimprej dosegli stopnjo Drinovčeve ali pa Stingla. Pri izbiri pesmi iz solo petja bi priporočili več uporabe domače glasbene literature. Končno opeco bomo podali na zaključku glasbenih večerov.

Nastop Gorenjskega vokalnega kvinteta

Celovečeren koncert vokalnega kvinteta je precej tvegana stvar, ker zahteva od izvajalcev močne duševne koncentracije in tudi fizičnega napora. Vendar moramo takoj ugotoviti, da je vokalni kvintet srečno prebrel te težave in je njegov koncert, ki je bil v soboto, dne 24. t. m. v celoti uspel, čeprav smo opazili v tretjem delu sporeda utrujenost nekaterih glasov. Zboru se pozna sistematično vezbanje. Barva glasov je skoraj izenačena, če izvzamemo malo glasovno hibo prvega tenorja, ki se bo dala sčasoma izravnati. Program koncerta je obsegal

umetne in narodne pesmi. Nekatera je zbor že izvajal ob različnih prilikah, druge pa so bile nanovo naštudirane. Intonacija je bila ves čas na dostojni višini, tako da so posamezni akordi prav lepo in čisto zveneli. Fraziranje je bilo dovolj izrazito in logično izvedeno, le interpretacija pesmi čustvene in otožne vsebine se nam je zdela pre malo sproščena. Tudi glede dikcije bi bilo treba posvetiti še nekoliko več pažnje posebno izgovoru vokalov. Majhen intonacijski spodrsrlaj pri pesmi »Po gorah grmi« celotnemu uspehu ni bistveno škodoval. S.

Obvestilo Cicibanom in njihovim mamicam

Vabimo vse Cicibančke, da skupno z nami praznujejo »Praznik pomladi«, ki ga priredi Društvo vzgojiteljev v okviru Društva prijateljev mladine in s sodelovanjem kranjskih žena 6. maja v Kranju.

Zbirališče za vse Cicibane bo pri nas v vrtcu »Tugo Vidmar« 6. maja od pol treh popoldne, ob treh pa bo povorka po mestu. Vsak Cicibanček naj olepša spreved po iznajdljivosti svoje mamicice: kot rožica ali metaljček z balončkom ali z zmagajem v rokah itd. Po sprevedu bo kulturni spored z otvoritvijo igrišča v vrtcu »Tugo Vidmar«. Pri kulturnem sporedu bodo sodelovali vsi vrtci iz okraja z izbranim sporedom.

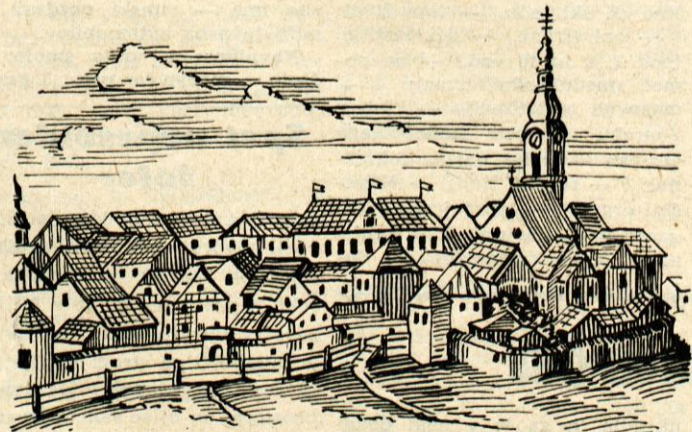
Če bo slabo vreme, se »Praznik pomladi« praznuje 13. maja.

Cicibani iz vrtca »Tugo Vidmarja«

Na ozkem pomolu med globoko erudirano dolino Save in ozko zajedo Dola se je v visokem srednjem veku, podobno kot večina naših mestnih naselij, razvila Radovljica. Odmaknjena od glavne in že v antiki zve komunikacijske mreže, ki seka radovljiško ravnino in vodi preko Ljubelja na Koroško, oz. skozi Kranj proti Ljubljani, je v fazi razvoja igrala predvsem vlogo strateškega oporišča na meji med obema deloma ortenburške gorenjske posesti tostran in onstran Save. Zaradi zaukazane zveze z glavno prometno žilo, ki je vodila skozi bližnje naselje Predtrg, predvsem pa zaradi razvoja fužinarstva v Kropi in Kamni gorici, se je kmalu izoblikovala tudi v važen trgovski center severozahodne Gorenjske.

Starejša zgodovina mesta je zavita v plašč najrazličnejših domnev. Njen stavbeni razvoj moremo zanesljivo zasledovati šele od nastanka romanske cerkvene stavbe v drugi polovici 12. stoletja. Načrtno zazidavanje stavbnih površin v času ortenburške kolonizacije v začetku 14. stoletja prikratk v tlorisu nakaže današnji podoba mesta. Vendar šele gospodarski razvoj v 2. pol. 16. stol. kot posledica številnih pravic, ki jih največkrat na račun podeželja uživajo naši trgi in mesta, ustvari tiste pogoje, iz katerih

se razvije današnja Radovljica. To je čas, ko staro leseno arhitekturno po vzoru ostalih srednjeevropskih mest, deloma pa tudi iz strateških razlogov namidomeste zidane stavbe. Poznejše ekonomsko nazadovanje in spremljajoče ga stoletno gradbeno mrtvilo sta bila neposredni vzrok, da moremo danes uvrščati Radovljico zaradi prist-

nosti njenega tlorisnega sestava in ohranjenih arhitekturnih detajlov med najbolj žive priče naše poznosrednjeveške meščanske stavbarske kulture.

Iz doline Save prihajajoča cesta se sredi naselja razširi v širok pravokoten trg, ki ga na južni strani oklepa kompaktno ostenje številnih obrtniških hišic, na severu pa široka gmota

Radovljica - nekoč

gručinskega poslopja, mestna hiša in stavbe nekdanjih premožnejših meščanov. Enotno linijo hiš prekinjejo sem in tja ozke ulice, ki povezujejo tržni prostor z obrobniimi predeli mesta. Ker je župna cerkev po-

njegovo fortifikacijo. Kot oklep stišne obzidje mestno telo v trdno celoto, ga izolira od okolice in mu podeli kristalinično jasno obliko. Prvi podatki o radovljiških obrambnih napravah izvirajo iz časa bojev za celjsko dediščino. Poročilo omenja vse tiste sestavne dele fortifikacije, ki jih najdemo tudi pri današnjem razmeroma dobro ohranjenem obrambnem sistemu. Prvo »obrambno črto« je predstavljala že teren sam. Na stikališču pomola s širokim in ravnim zaledjem je izostanek teh naravnih obrambnih faktorjev nadomestil umetno izkopen jarek — današnja vozna pot, imenovana Zabica. Jugovzhodno stran mestnega obzidja je krepil nekako po sredi pomolovega pobočja izkopen obrambni napis. Z obema ogelnima stolpoma (Stara zakristija — Sarnekova hiša) je bil povezan z zidom, ki ga je varoval z bočne strani. Od jugovzhodnega ogelnega stolpa (Gradiška pot št. 5) dalje se je zunanja obrambna črta nadaljevala v obliki palisad (ograja iz priostrenih kolov), ki so prečile vse proti Savi obrnjeno pobočje pomola in segale prav do mestnega jarka na severozahodu. Težišče mestne obrambe je bilo osredotočeno v obzidju in v njegovih poudarjenih vertikalnih stolpih, ki jih

maknjena na skrajni severovzhodni del pomola, ni imela v zadnjih stoletjih nobenega vpliva na razvoj mestnega tlorisa. Kljub temu predstavlja s svojim dominantnim zvonikom in markantno vzhodno partijo nepogrešljiv akcent v silhueti mesta.

Predstava o srednjeveškem mestu je neločljivo povezana z

je bilo 15. Nekateri so se ohranili do danes. Predel ob mestnem jarku je bil okrepjen z dvojnimi zidom. V mesto je vodilo troje vrat: zgornja (med Bulovčvo in Zagorčvo hišo), spodnja (onstran Malitove hiše) in vrata v jarku (blizu Zanove hiše). Leseni mostiči ob vhodih v mesto se omenjajo še v letu 1743. Čeprav so že davno odšli prvotnemu namenu, se vendar takratni konist zavzema zanje in priporoča mestni upravi, da bi jih bilo treba bolj oskrbovati.

Navezanost na tržni prostor in obrambni razlogi so stoletja dolgo preprečevali razširitev naselja preko meja, ki jih je mestu začetral srednjeveški način življenja. Barok je sicer odprl pot novemu razvoju, a je ostal še vedno priklenjen na staro mestno jedro. Kar je 18. stol. onstran mestnega jarka ustvarilo pomembnejšega, je grajski park in kapela sv. Barbare, ki jo vidimo tudi na naši sliki. Vsa ostala baročna gradbena delavnost izven obzidja ni prinesla v mestni tloris nič bistveno novega, le raztresenim lesenim pristavam ob cesti, ki pelje k Savi oz. v Predtrg so se pridružile nekatere zidane obrtniške hiše. V novejšem času je težnja po povezavi z industrijsko in prometno pomembnimi Lescami umerila rast mesta proti severozahodu, kjer široka radovljiška ravnina nudi vse pogoje za nemoten stavbeni razvoj.

Čeprav je radovljiška župna cerkev (sezidana v letu 1495) po svojem arhitekturnem izrazu eden najpomembnejših spomeniških objektov v Sloveniji in čeprav je procelje nekdanje Turcnove graščine morda najmonumentalnejši odsev poznobaročne stavbarske kulture na Gorenjskem, smatramo vendar kot posebno značilnost Radovljice njene na videz skromne meščanske hiše na Linhartovem trgu. Težo in masivnost gotске arhitekture, ki je zastopana v mnogih naših mestih, zamenja v Radovljici lahkotnost in eleganca nove renesančne gradnje. V obokih, ki so prikriti z igračkastimi motivi, v rezljanih lesenih stropih, v stebričastih vežah, arkadnih lokih in v ostalih stavbnih členih se jasneje kot kjerkoli pri nas, čeprav v okviru tradicionalnih form, zrcalijo arhitekturna stremjenja 2. pol. 16. stol.

Posledice odmaknjenosti naselja od najvažnejših prometnih potov so se v kasnejših stoletjih začele kazati v vedno izrazitejši luči. Pogoste ekonomske krize v 17., 18. in deloma 19. stol. so skoraj popolnoma zavrele stavbeni razvoj mesta. Nov polet prinesa 2. pol. 19. stol., ko gorenjska železnica zopet približa naselje ostalemu svetu.

Na sliki: Radovljica iz leta 1756 (Po original. bakrorezu Marka Layerja)

šport * šport * šport

1. maj - praznik radovljiških planincev

1. maja ob pol enajstih dopoldne bo v novo zgrajenem Valvazorjevem domu pod Stolom prigradnja planinske slavnje. Marljivo Planinsko društvo iz Radovljice, ki zajema občine Radovljico, Begunje in Zirovnico, bo izročilo dom svojemu nameru. Odslej bo dom služil razvedrilu in oddihu našega delovnega človeka.

Lepa lega doma, odlični razgled, izhodišče za lepe izlete in spomladi tudi za smučanje na bližnji Belščici, preprosta, a odlična oskrba ter lahek in lep dohod (od železniške postaje v Zirovnici 1.15 ure in od železniške postaje na Javorniku 1.30 ure), so najboljši poroki, da trudi, s katerim je bil dom zgrajen, in pomoč ljudske oblasti, nista bila zaman.

Valvazorjev dom pod Stolom

Košarkarski športni dan v Kranju

Preteklo nedeljo popoldne je bilo na kranjskem košarkarskem igrišču zelo živahno. Kar štiri tekme so bile na sporedu, tako da je imel gledalec kar dosti gledanja in stanja.

V prvi tekmi sta se srečali ženski ekipi celjske in kranjske gimnazije. Domačim igralcem se je poznalo, da so šele pričele gojiti to športno panogo in naj jim malo visok poraz ne vzame volje do nadaljnjega tekmovanja. Vsak začetek je težak. Gostje so zmagale z rezultatom 33:8 (18:1).

V nadaljevanju sta se pomerili moški vrsti gimnazije Celje in gimnazije Kranj. Tudi to tekmo so domači igralci izgubili pa ne toliko zaradi boljše igre gostov, temveč v veliki meri zaradi svoje precejšnje nerodnosti.

SPORED PRVENSTVENIH NOGOMETNIH TEKEM GORENJSKE

za nedeljo 9. maja 1954.

Na Jesenicah ob 15. uri: Jesenice B : Prešeren pionirji, službojoči Varl.

Na Bledu ob 14. uri: Bled : Ločan mladinska, službojoči Lukačevič.

ob 15.45 uri: Bled : Prešeren, službojoči Lukačevič.

V Trzinu ob 8.45 uri: Trzin : Korotan pionirji, službojoči Šter.

ob 9.45 uri: Trzin : Korotan, mladinci, službojoči Šter.

ob 15.30 uri: Trzin : Ločan, službojoči Dobrin.

V Naklem ob 16. uri: Naklo : Mladost, službojoči Feldin.

V Kranju igrišče Korotana ob 9. uri: Mladost : Jesenice A, pionirji, službojoči Perne.

Mladost : Jesenice, mladinci, službojoči Perne.

ob 16. uri: Korotan B : Mladost B, službojoči Hilčer.

V Železnikih ob 15. uri: Železniki : Hrušica, službojoči Kobler.

Pri vajencih bo treba bolj upoštevati delavsko zakonodajo

Z obnega zbora Obrtne zbornice v Kranju

V soboto, 24. aprila je bil občni zbor Obrtne zbornice za okraj Kranj. Iz poročila upravnega odbora je bilo razvidno, da se je število obrtnih obratov v kranjskem okraju povečalo za 35, od tega za 32 v socialističnem sektorju, za 3 pa v privatnem, število zaposlene delovne sile pa je poraslo za 501, tako da je bilo v začetku 1954. leta v obrtništvu zaposlenih 3.882 ljudi.

Od posameznih strok se je občutno zmanjšalo število žagarskih obratov. Tudi v čevljarstvu stroki se je število obratov zmanjšalo za 12, v krojaški pa za 2. Zmanjšalo se je tudi število prehrabnih obrti — pe-

karij in mesnic. Vendar bi v Železnikih in v še nekaterih krajih močno potrebovali lastne pekarnice. Občine Smlednik, Mavčiče, Zali log in Sovodenj pa so še vedno brez mesnic.

V ostalih strokah pa se je število obrtnih obratov povečalo, ali je ostalo isto kot predlanskim.

Na zboru so precej govorili tudi o vzgoji vajencev. Iz poročila je bilo razvidno, da se vajenci v prostem času premalo udeležujejo v raznih društvenih in organizacijah. Mnogokrat jih pri tem ovirajo mojstri, ker jih zaposlujejo preko rednega delovnega časa. Anкета med vajenci na Vajeniški šoli v Kranju je pokazala, da je 12,2 odstotka vajencev v vseh sektorjih lastništva zaposlenih preko normalnega delovnega časa, da jih 6,1 odstotek ne dobiva mesečne nagrade in da jih je le dobra polovica (55,5 odstotka) pravilno izkoristila redni letni dopust, medtem ko 5,5 odstotkov vajencev dopusta sploh ni dobilo.

Na občnem zboru so govorili o družbenem planu za obrt za leto 1954 in o obveznostih obrtnih obratov do skupnosti. Ob sodili so tudi pojave šušmar-

Nogomet po Gorenjski

KOROTAN : JESENICE (mladina) 0 : 2 (0 : 0)

Na Jesenicah sta se v prvenstvenem srečanju pomerili mladinski moštvi kranjskega Korotana in Jesenic iz Jesenic. Po boljši igri in večji požrtvovalnosti so zasluženo zmagali domači igralci.

Pri tem skopem poročilu ne moremo mimo tega, da se je jeseniška publika, med njimi žal tudi klubski funkcionarji, obnašala precej nespodobno in obmetavala sodnika z izrazi, ki prav res ne spadajo na nogometno igrišče. Da je zadeva še tembolj nešportna, se je to zgodilo na mladinski tekmi. Na ta način ne bomo vzgojili mladega in zdravega nogometnega kadra in bo skoraj nujno potrebno, da bodo nogometni forumi odstranili z igrišč ljudi, ki zastrupljajo športno ozračje na igriščih.

KOROTAN : JESENICE (pionirji) 0 : 4 (0 : 4)

Tudi v predtekmi so najmlajši igralci Jesenic pokazali boljši nogomet in visoko premagali gostujoče Kranjčane.

Gostje se še niso dobro znašli, ko se jim je mreža že trikrat potresla in klub požrtvovalni igri v drugem delu nikakor niso mogli nadoknaditi prejetih golov.

bled : TRZIC (mladina) 0 : 2
Zaradi nejasnih vzrokov je bil odigran samo prvi polčas te mladinske tekme in nekaj minut drugega dela. O nadaljevanju tekme bo odločil Nogometni center Gorenjske.

bled : TRZIC 1 : 5 (0 : 4)

Med tednom je bila na Bledu odigrana zaostala prvenstvena tekma, v kateri je gostujoče moštvo z lepo igro premagalo Blejčane. V drugem polčasu so gostje popustili in je postala igra enakopravna. Vendar moštvo Bleda ni moglo preprečiti visokega poraza.

LOČAN : KOROTAN B 8 : 1 (4 : 0)

Ločani so imeli preteklo nedeljo v gosteh drugo moštvo kranjskega Korotana in ga odpravili z visokim rezultatom 8:1. Gostje ves čas igre niso predstavljali resnega nasprotnika in je doseženi rezultat zaslužen.

V predtekmi je mladinsko moštvo »Ločana« premagalo mladinsko moštvo iz Trzinca 6:0 (3:0) in si s to zmago utrdilo vodstvo v prvenstveni lestvici mladinske skupine. Prav verjetno bo Ločanu naskok 5 točk zadostoval, da tudi letos osvoji prvenstvo Gorenjske.

Mladinsko moštvo Mladosti iz Kranja je z lahkoto odpravilo mlado moštvo Bleda. Tekma je bila precej nezanimiva in bolj malo podobna prvenstvenemu nastopu.

V predtekmi pa je pionirsko moštvo »Mladosti« premagalo pionirsko B moštvo »Jesenice« z rezultatom 6:0 (4:0).

Šah

Šahovski dvoboj Kamnik : Kranj bo 9. maja ob 8. uri zjutraj v mali dvorani Doma v Kamniku. Kranjski in kamniški šahisti bodo pomerili svoje moči na 30 deskah.

Kakšen program nam je pripravilo za letos kinematografsko podjetje

Ameriški film: UROČEN — Premiera v kinu »Storžič« 10. maja

V K R A N J U

Ameriški film: DVOBOJ PRI SREBRNEM POTOKU — Premiera 19. maja v letnem kinu.

Ameriški film: PROTI VSEM ZASTAVAM — Premiera 1. junija v letnem kinu »Partizan«.

CENJENIM OBISKOVALCEM SMO ZA LETOŠNJE LETO MED DRUGIM PRIPRAVILI NASLEDNJI SPORED:

4. maja bo v letnem kinu »Partizan« premiera ameriškega filma »MESTO ILUZIJE«, ki je nagrajen s šestimi Oscarji.

6. maja bo v kinu »Storžič« premiera filma »KRUTO MORJE«.

10. maja bomo v letnem kinu predvajali film »ZAPOR ZA ZENE«.

17. maja boste lahko gledali v letnem kinu »LEPOTICE NOČ«.

24. junija bo v kinu »Storžič« na sporedu film »KARAVANA« s Stuard Grangerjem v glavni vlogi.

1. julija bo prav tako v kinu »Storžič« na sporedu barvni film »RDEČI GUSAR«.

22. julija boste lahko pogledali v kinu »Storžič« ameriški barvni film »NIAGARA«.

5. avgusta bo prav tam na sporedu angleški film »ZLATA MRZLICA«.

»SKARAMUŠ« bo na sporedu v kinu »Storžič« od 9. avgusta dalje.

16. avgusta opozarjamo na film, ki ga bomo predvajali v kinu »Storžič« — Film nosi naslov »OTROCI EVROPE«.

Spomin na veliko nesrečo Titanica, boste lahko osvežili

Domači film: HIŠA NA OBA LI — Premiera 27. maja v letnem kinu »Partizan«.

Nemški film: DVOJČKI — Premiera 24. maja v kinu »Storžič«.

23. avgusta, ko bo v kinu »Storžič« premiera filma »TITANIC«.

30. avgusta bo na sporedu v kinu »Storžič« jugoslovanski film »DALEČ JE SONCE«.

13. septembra bomo v kinu »Storžič« predvajali »AFRIŠKO KRALJICO«.

23. novembra boste lahko gledali »KOMU ZVONI« tudi na filmskem platnu.

27. decembra pa bomo predvajali »SNEGA NA KILIMAN-DZARU«.

Ob prazniku dela - 1. MAJU 1954 vsem cenj. obiskovalcem iskrene čestitke

Nagradna križanka

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	X														X
2					X										
3				X											
4															
5															
6															
7															
8	X														X
9															
10	X														X

ZA 1. MAJ

Vodoravno: 1, 8, 10, čestitke uredništva; 2 — pesnik — rastlina (2. skl. edn.) — ima žival; 3 — oni (franc.) — del čestitke (pod 1, 8 in 10 vod.) — na pomoč (mednarodni izraz); 4 — masovna organizacija — klub v Zagrebu — vrsta samotnega vozička — polni naslov (obratno); 5 — reka v Italiji — človeški organ; 6 — opravičeno (okr.) sprememba na luni; 7 — rastlina — krasi zmagovalca — de-

narna enota sever. Slovan. države; 9 — oziral. zaimek — žensko ime — rimski pozdrav — naša tovarna avtomobilov.

Navpično: 1. vrsta smole; 2. žrelo — močan čez prsa; 3. grad-

Spet nepreviden šofer

20. februarja dopoldne je P. K. vozil tovorni avtomobil iz Kranja proti Jezerskem. Vozil pa je tako neprevidno, da je v Miljah zadel v vprežne sani, čeprav je voznik vozil po strogi desni strani ceste in je imel šofer dovolj prostora, da bi se sanem izognil.

Od udarca avtomobila so se sani prevrnile. Janez Pipan in Janez Jagodic, ki sta sedela na saneh, pa sta padla. Jagodic je padel tik pred kolo avtomobila. Avto se je še pravočasno ustavil, tako da do hujše nesreče ni prišlo in je nastala škoda le na saneh. Neprevidnega šoferja je sodišče obsodilo na 2 meseca zapore, pogojno za dobo dveh let.

S sodišča

Prejšnjo soboto je bila v Ljubljani obravnava proti Mariji G. iz Nažic pri Kamniku. Obtožena je bila, da je januarja letos v posovalnici »Volna 3« v Ljubljani ukradla 8,3 metre volnenega blaga za moške obleke v vrednosti 14.920 dinarjev.

Čeprav ni siromašna, saj ima 8 ha zemlje in hišo z gospodarskim poslopjem, je vendarle M. G. hotela na nepošten način priti do oblek za svoje otroke. Le gol slučaj je namreč preprečil tatvino. Blago je že

ukradla in ga je v neki drugi trgovini hitela zavijati v ruto. To je postalo tamkajšnjim uslužbencem sumljivo in so zato žensko prijavili postaji LM.

Ko so jo zaslišali, je obtožena odkritosrčno priznala svojo krivdo in je obljubila, da se bo poboljšala. Izgovarjala se je, da sama ne ve, zakaj je pravzaprav kradla.

Sodišče je M. G. spoznalo za krivo in jo obsodilo na 2 meseca zapore, pogojno za dobo dveh let.

beni material — oblika glagol prevreti; 4. kazalni zaimek (narobe) — vzklík — narodni odbor (okrajšano); 5. saje (2. skl.) — japonska denarna enota; 6. oblika glagola iti, — lijak (2. skl. edn.); 7. reka v Rusiji — rabimo za obleko (2. skl. množ.); 8. vojna (hrvat.) — vstavi 23. in 2. črko v abecedi; 9. več števil — dela na polju; 10. perje pri repi (množ.) — raven brez — e; 11. modrina, sinjina — denarna enota naše sosedne države; 12. lastno-ročno (srbsko — okrajšano) — vzklík — dva različna soglasnika; 13. ptica pevka — lahka jed (4. skl.) — 14. moško ime — vrsta leposlovnega spisa; 15. videz, podoba.

Za prvomajsko nagradno križanko razpisuje uredništvo sledeče nagrade: 1. 2.000.— din.; 2. in 3. po 1.000.— din.; 4. in 5. po 500.— din.; 6. in 7. celoletna naročnina na list in 8. do 10. po dve lepi knjigi.

Rešitve pošljite na uredništvo »Glas Gorenjske«, Kranj, Savski breg 2/I do vključno 20. maja t.l.

ZANIMIVOSTI

TUBERKULOZA SE UMIKA

Tuberkuloza je nekoč veljala za morilca belega človeka. Danes ta socialna bolezen polagoma izgineva kot vzrok smrti v večini naprednih držav, kjer se je življenjski standard prebivalstva zelo dvignil. Podatki za Veliko Britanijo pripovedujejo, da je pred sto leti tam umrlo vsako leto 50.000 prebivalcev za pljučno tuberkulozo. Dežela je imela takrat 19 milijonov prebivalcev; jetika jih je torej pobrala kakih 3000 iz vsakega milijona. Danes pa pride manj kot 200 umrlih za jetiko na milijon prebivalstva.

AVTOMAT ZA PRODAVANJE ČASOPISOV

Te dni je neka ameriška tovarna dala v prodajo prve avtomate za prodajo časopisov. V avtomatu je večje število časopisov in skozi steklo mimoidoči lahko prebere naslove listov. Za zaželeni časopis vrže denar in avtomat mu izroči list. Avtomat tudi sam menja denar in vrne drobiž.

PRAZGODOVINSKI ČLOVEK IN KONJSKO MESO

Odkritja ameriških antropologov v južni Franciji so pokazala, da je prazgodovinski človek jedel tudi konjsko meso. Ostanke živalskih kosti, ki so jih lovci pred 25.000 leti pojedli, so izključno konjski. Sele okoli 18.000 let pred našim štetjem so pričeli ljudje uživati tudi drugo meso, zlasti jelenje in srmino. Kasneje je hranjenje s konjskim mesom popolnoma prenehalo in šele v novejšem času se ljudje z njim zopet hranijo.

PODEDOVANJE

Pred kratkim je poročal neki časopis, da je strela ubila 67-letnega Ernesta Doroha iz Rudersdorfa (Stadtroda). Pri tem je zanimivo, da sta enake smrti umrla tudi njegov oče in ded. Potomci so v strahu, da to res ni podedovano.

SVOJEVRSTEN REKORD

Španec Jose Malada napiše lahko 75.000 besed v knjižico, ki je manjša od kovanega dinarja in tehta manj kot 2 grama. Spriči hitrostnih rekordov, ki jih vsak dan dosega poskusni piloti z modernimi reakcijskimi letali, je to res svojevrsten rekord.

DOBER TEK!

V Nauendorfu na Saksonskem je moral pek G. Horch ukaz oblasti zapreti svojo prodajalno. Neka gospodinja je namreč našla v štruklju, ki ga je kupila pri njem, pečeno miš.

TUDI MRTVIM NI PRIZANEŠENO

V Transvaalu so pozvali pogrebne zavode, naj pripravijo posebne mrliške vozove za črnce in belce. Utemeljitev: Bilo bi nezdravo uporabljati iste vozove za različne rase.

LUKSUS

Občinski svetnik v Bickendorfu (okraj Bitburg) je odredil, da je treba plačati za vsako lastno kopalnico in stranišče poseben davek občinski hranilnici. V našem denarju zneso letni davek za vsako kopalno banjo 1500, za stranišče pa 500 dinarjev.

»SREČNI« NAJDITELJ

Na železniški postaji v Cadenberge je našel neki dijak dva bankovca po 50 dolarjev. Policija se je zahvalila poštenemu najditelju. Na policijski oglas se še ni nihče javil. Če se lastnik ne bo kmalu oglašil, bo tudi fant ob svojo nagrado, zakaj denar, ki leži na področju postaje, je last zvezne železnice.

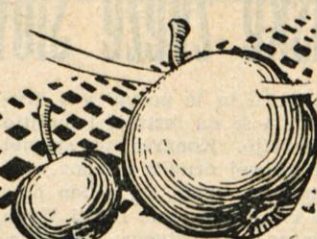
NAJMANJŠA PODMORNICA

Zgradila sta jo brata Albriton iz Birnngama - Allabana. Ob godrnjanju in nejevernem zmajevanju svojih sonedov sta prečula dolge noči v domači kleti ob stružnici in počasi sestavila podmornico, ki je dolga 6 metrov in nosi oba navdušena konstruktorja, po poklicu dentista, z Dieslovim avtomobilskim motorjem v globino z vodo napolnjenega kamnoloma v bližini njunega doma. Ker v teh okolnostih njuna podmornica dobro deluje, bosta poskusila srečo tudi v morju. Menda je to najmanjša podmornica, kar so jih kdaj zgradili.

MAŠČEVANJE JE SLADKO

Ne dolgo tega je neki večernik prinesel med oglašil naslednji inserat: »Rhinocid — uničuje stenice počasi in v mukah!« Reklama je neverjetno uspela — tvrdba je takorekoč čez noč obogatela.

Prazgodovinska Jabolka

Sadjarstva v mlajši kameni dobi

Čimbolj se nam z novimi izkopavanji in opazovanji odpira pogled v življenje naših davnih prednikov, tembolj spoznavamo, da takratna kultura še daleč ni bila tako enostavna, kakor si nekateri predstavljajo. Prazgodovinski človek je bil daleč od tega, da bi živel napol živalsko, popoln

se je že na znatno kulturno ravnen. Z začudenjem ugotovljamo danes, da neredke pridobitve, ki smo jih imeli za mlajše, segajo v te davne čase.

To velja v neki meri tudi za sadjarstvo. Razširjeno je sicer mnenje, zlasti v učbenikih to lahko zasledimo, da so sadjarstvo prinesli v Srednjo Evropo

še Rimljani. To vsekakor toliko drži, kolikor pred Rimljani v Evropi ni bilo umnega sadjarstva na podlagi požlahtitve. Zato so seveda rimski pisatelji lahko poročali o revščini Germanije. V drugi obliki pa tega sadjarstvo v konec mlajše kamene dobe, t. j. do konca 3. in 2. tisočletja pred našim štetjem. Dokaz za to so dale najdbe na mostiških. Ker so bile mostiščarske koče — stavbe na koleh — postavljene nad vodo in so zavržene ali izgubljene stvari tonile v jezersko blato, se nam je ohranilo mnogo predmetov iz organskih snovi, ki jih je grez konserviral. V vsaki navadni naselbini bi taki predmeti izginili brez sledu.

V Zg. Avstriji so našli v mostiščarski naselbini na bregovih jezera Mondsee veliko ostankov sadja, predvsem jabolk in hrušk. Najdbe lahko razdelimo v dve skupini. Ena obsega majhna jabolka, ki imajo malo sočnega mesa, druga pa velika jabolka. Prva skupina so divja jabolka in v najdbi redkeje zastopana. Več primerov je večjih jabolk, ki predstavljajo gojeno sorto.

Jabolka obeh vrst so razpolovljena ali pa preluknjana, kar je bilo storjeno verjetno z namenom, da bi bila pripravnejša za sušenje. V mnogih primerih so bila jabolka nanizana po več skupaj na vrvice, to pa samo kultivirana. Sušenje majhnih lesnik se verjetno ni izplačalo. Po nekaterih ostankih izkopanih jabolk sklepajo raziskovalci, da so mostiščarji iz teh sadežev stiskali tudi nekakšen jabolčnik.

Resnico, da so ljudje že tako zgodaj pridelovali sadje, so potrdirile tudi najdbe s švicarskih in švedskih mostišč. Ne gre pa v vseh primerih morebiti za kaka žlahtna drevesa. Prazgodovinski človek je stregel zgolj divjim jablanam in tako pridelal boljše sadeže. Presaditev divjakov na boljša tla, na nekako prekopana tla, je imelo posledico, da so drevesa bolj rodila, in sicer jabolka, ki so bila bolj mesnata, kakor pa navadne lesnike. To se da opazovati pri jablanah, ki stoje posamič ali pa po naključju na ugodnejših tleh. Često so to opazili tudi ljudje davne preteklosti in to tudi izrabili. S tem pa je bil tudi storjen prvi korak k sadjarstvu. To je bil tudi pogoj za stalno naselitev, zakaj pridelovanje sadja zahteva veliko časa. Kot drugi korak je sledila — verjetno najprej pri visoko kulturnih narodih Vzhoda — umetna požlahtitev.

Da je ostala ta mostiščarska navada znana tudi poznejšim prazgodovinskim plemenom, dokazuje jabolko iz v prvem tisočletju pred našo ero, v hallstattski dobi, delujočega rudnika kamene soli pri Hallstattu. Na zunaj sliči to jabolko koščku usnja, toda pod mikroskopom ga zlahka prepoznamo za jabolko. In da to ni nobena lesnika, temveč kultivirana sorta, so pod drobnogledom ugotovili po antokianu. Tega rastlinskega barvila prava divja lesnika ne vsebuje.

Modni pomenki

Za linijo nove obleke, kostima ali jopice se v tej sezoni vsekakor odločite same in s premislekom izberite kroj, ki vaši postavi najbolj pristoi. Moda je v tem oziru precej širokogrudna in dopušča vse polno možnosti. Moderna so široka plisirana krila, pa tudi zelo ozka v obliki tulpe in pa obleke zvončastega kroja. Kostimi imajo kratke, ravne jopice (bolera), ki segajo komaj do pasu. Pa tudi za kostime s širokimi zaobljenimi rameni se lahko odločite. Jopiči in plašči, ki jih nosimo za službo in vsakdanje opravke, so iz tkanin v pastelnih barvah.

Tričetrtinski rokavi so skoraj popolnoma izpodrinili dolge. V laktu so navadno stisnjeni. Posebnost so podaljšana, a vendar lepo zaobljena ramena.

Za letošnjo pomladno modo lahko rečemo, da je to pravzaprav le moda detajlov, to je vseh

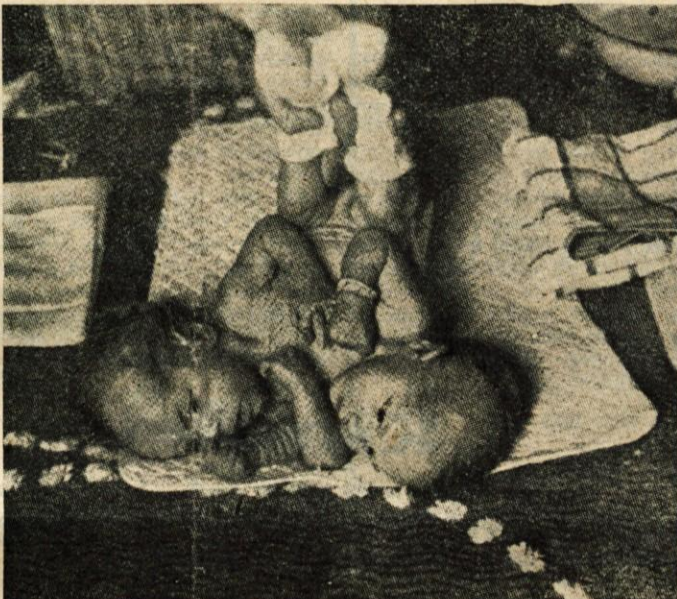
vrst malenkosti, ki poudarjajo svežino in vedrost. Zato ženske tako rade nosijo razne kravate, velike šale iz svile v pastelnih barvah ali šale iz belega organodija. Ovratniki so izdelani v najrazličnejših slogih in dajo bistveni ton obleki in kostimu. Moderni je zlasti mornarski ovratnik, ovratnik v obliki kravate in ovratnik iz belega batista.

Dalje so priljubljeni pliseji vseh vrst. K plisiranim krilom se lepo prilagajajo bolere. Največ pozornosti pa letos posvečajo barvam. Najbolj moderna je temnomodra v kombinaciji z belo. Močno se uveljavlja tudi bela. Za dnevne opravke si bomo izbrale svetlo modro, rdečo, citronino sivo in konjak barvo. Za večer pa je pravo presenečenje živo rumena, vesela barva sonca, ki jo nosimo samo ali pa v različnih kombinacijah.

Ameriška =siamska= dvojčka

o je Cecil Hartley iz Peterburga (država Indiana) v ZDA rodila 12. decembra 1953 dvočlavo dete, so zdravniki dvomili v njegovo življenjsko sposobnost, saj pomni zgodovina medicine le malo podobnih otrok,

zdol pa imata dvojčka skupno telo in en par nog. Daniel Kaye in Donald Ray, tako so ju dali starši krstiti, sta bila ob rojstvu težka malo čez štiri kilograme in pol. Ker imata toliko skupnega, bo

ki bi prestali prve tedne življenja. Vendar je otrok ostal živ in zdrav.

Fiziološko vzeto sta otrok pravzaprav dvojčka, dve osebi — čeprav sta dobila samo en rojstni list. Iz spodnjega trupa rastejo dve glavi in štiri roke. Rentgen je pokazal, da se dve hrbenici združita v eno samo medenico. Nadaljnje preiskave so odkrile dvojce src, pljuč in želodcev; zadnja dva imata skupno črevesje. Od pasu nav-

opazovanje obeh bratov, med tem ko bosta odrasčala, pomagalo razvozljati marsikatero medicinsko uganko. N. pr.: nekateri fiziologi menijo, da sproži za organizem občutek lakote znižanje količine glukoze (sladkorja) v krvi. Dvojčka Hartley imata deloma povezan krvni obtok in bi morala potemtakem postati lačna oba približno ob istem času. V resnici pa se ponoči zbujata posamič in vekata za hrano.

Zanimive bodo tudi duševne razlike dvojčkov, ki jih lahko predpostavljamo že zaradi dvojnega živčnega sistema.

Kako si razlagamo embriološki nastanek takih in podobnih dvojnih nakaz (ameriška dvojčka, siamska dvojčka, sestri Blazek itd.)? Vzrok je lahko v neormalnem jajčecu ali semenčici, oploditvi ali pa v embriološkem razvoju je razdeljenega jajčeca. — Torej niso tovrstne novice za medicino nobena velika senzacija, še manj pa čudež, za kar jih rad naredi marsikateri tuj in celo domač časopis.

Za mlade bralce tokrat dve kratki basni

O oslu, lisici in levu...

Združila sta se lisica in osel, da bi lažje našla hrano. Dolga leta sta živela skupaj. Nekega dne pa ju napade lev. Osel se je vese tresel od strahu. Lisica mu prišepne:

»Nič se ne boj! Kar meni pušči, ga bom že potegnila.« Stopila je k levu in dejala:

»O, mogočni lev, vedela sem, da si močno lačen, zato sem ti pripeljala tegale osla. Pojej ga!« Ko osel to zasliši, se spusti v beg.

»Ti teci s te, jaz bom pa z druge strani, pa ga ujameva!« je dejala lisica levu. Stekla sta, obkolila osla in ga ujela. Ko sta osla ubila, reče lev: »Naj se ti zahvalim!« ter skoči in popade lisico.

»Ali je to hvaležnost?« je vprašala lisica. »Da, za tvoje prijateljstvo osla bi se rad zahvalil. Tik pred smrtjo me je za to lepo prosil, je odgovoril lev in pojedel lisico.

»No, sedaj ti razdeli plen, bo traja!«

»O, z velikim veseljem. Tako le bom razdelila: zajca dobi največji, antilopo pa za večerjo!« je dejala lisica prebrisano.

»Tako, to se pravi deliti!« je zadovoljno brundal lev. »Kdo te je pa naučil tako modro deliti?« še vpraša.

»Šakalova glava, ki leži v jarku!« je odgovorila lisica.

Naš športni dan

Prejšnji petek je bil določen za naš športni dan. Težko smo ga pričakovali. V četrtek je bilo lepo vreme. Bili smo veseli. V petek bo tudi lepo, smo sklepali. A glej ga spaka! Ze v četrtek proti večeru se je zoblacilo in tudi malo deževalo. Naši upi, da bo vreme lepo, so se podrli.

V petek zjutraj ravno toliko kakor pravimo: da se je držalo gor. Športni dan je vseeno uspešno potekal. Napotili smo se proti Kokrici. Od tam pa proti Brdu, Predosljam in Suhi. Pot je bila precej dolga. Spotoma smo se zabavili z žogami, ki jih je bilo dosti. Ko smo prišli na Suho, smo se ustavili na velikem travniku. Igrali smo nogomet, odbojko in med dvema ognjema. Med igro nas je malo zmotil dež, ki pa je kmalu nehala. Ko smo se vračali domov, smo bili precej utrujeni. Pot se je še bolj vlekla. Toda počasi se daleč pride in tako smo tudi mi kmalu zagledali Kranj.

Bili smo utrujeni, toda zadovoljni.

Fran Vran

... ter levu, šakalu in lisici

Lev, lisica in šakal so šli skupaj na lov. Ujeli so osla, antilopo in zajca. Kralj živali je dejal šakalu:

»Ti, ki rad kosaš meso, razdeli plen!«

Šakal je urno odgovoril:

»To je lahko: osel tebi, antilopa lisici, zajec pa meni.«

»Kaj?« je zarjul lev in z vso močjo udaril šakala po glavi, da je kar odletela in se zakotalila v jarek. Potem se obrne k lisici in ji reče:

Za kratek čas

— Če te pot zanese mimo koč, ne pozabi na nahrbtnik, dragec!

— Pravi, da se je ravnal točno po zdravnikovem navodilu. Jemal je po 3 žličke na dan.

Filmi, ki pridejo...

Mesto iluzij

Med filmi, ki jih bodo v maju predvajali naši kinematografi, je nedvomno treba omeniti predvsem ameriški film »Mesto iluzij«. Film je bil izdelan v ateljejih podjetja »Metro Goldwyn Mayer«, režiral ga je Vincente Minnelli, v glavnih vlogah pa nastopajo Lana Turner, Kirk Douglas, Walter Pidgeon, Dick Powell, Gloria Grahame in drugi.

Film je zanimiv že po tem, ker je bil nagrajen s šestimi Oscarji in sicer za najboljšo postransko žensko vlogo, za najboljši scenarij, za umetniško režijo, za najboljšo črno-belo fotografijo in za najboljšo kostumerijo v črno-belem filmu.

Zanimiv pa je film predvsem zato, ker razkrinkava temno stran Hollywooda — tega tako opevanega in v zvezde kovanega filmskega mesta. Film prikazuje, kako pohlep po slavi spremeni človeka v brezobzirneža, ki si ne glede na sočloveka in celo na račun človeškega življenja utira pot navzgor — a končno propade. Zato se ga spleča pogledati.

Zdravilni čaji

Zdravilni čaji navadno vsebujejo droge s hlapnimi olji. Sem spadajo vsi čaji iz listov in cvetov. Zato pri pripravljanju teh zadržuje, da jih polijemo z vrelo vodo in jih pustimo stati, da se primerno ohladi. Vroč čaj pijemo le tedaj, kadar ga rabimo za pospešitev potenja — torej pri prehladu. Kuhamo navadno le tiste čaje, ki vsebujejo trde dele rastline (korenina, skorja). Vreti jih pustimo največ 10 minut. Važno je tudi, da čaj kuhamo vedno v pokriti posodi, sicer nam uidejo v zrak vse hlapljive zdravilne snovi.

Največ zdravilnih sestavin je v čaju raztopljenih tedaj, če ga polijemo z mrzlo vodo in ga pustimo stati več ur, n. pr. čez noč. Za kuhanje čajev uporabljamo vedno le emajlirano posodo, ker v neemajlirani rad potemni.

Prav tako postane teman tudi ruski čaj, če ga kuhamo dalj časa ali če dolgo stoji. To pa zaradi tega, ker vsebuje mnogo tanina in ga pri daljšem kuhanju več izloča. Zato je tak čaj tudi grenak. Če hočemo, da bo imel prijetno poživiljoč okus, ga samo polijemo z vrelo vodo.

Nasvet

Riža med kuhanjem ne smemo mešati, ampak le posodo kdaj pa kdaj pretresti. Če hočemo, da bo ohranil lepo belo barvo in da ne bo postal lepljiv, ga moramo nepokritega kuhati v slani vodi.

S kongresa Gasilske zveze Slovenije na Bledu

Preteklo soboto in nedeljo je bil na Bledu kongres GZS, katerega se je udeležilo okoli 300 delegatov in večje število gostov.

Slovensko gasilstvo je opravilo v obdobju od zadnjega kongresa pomembno delo in doseglo tudi pomembne strokovne, moralne, organizacijske in druge uspehe. Tako postajajo prostovoljna gasilska društva v izvršni požarni službi že kos vsem postavljenim nalogam. Poleg požarovalnega dela v društvih, ki jih je v Sloveniji 1266, so gasilci pokazali tudi dovolj dobre volje za delo izven društev in so v preteklem letu opravili nad 198.000 ur prostovoljnega dela. Prav tako so bili delovni tudi na kulturnoprosvetnem področju, saj je v njihovih vrstah 2.950 gasilcev, ki aktivno sodelujejo v raznih kulturnih društvih.

Se vedno pa tarejo posamezna gasilska društva razne težave, o katerih so na kongresu živahno razpravljali. V društvih je še vse premalo delovne inteligence. Razen tega je še precej gasilcev, ki niso člani SZDL. V okraju Ljubljana-okolica je le vsak peti gasilec član SZDL. Tudi število žena v društvih bo treba povečati.

Na kongresu so izvolili nov upravni odbor, revizijsko komisijo in predsednika GZS. Za predsednika so ponovno izvolili tovariša Matevža Haceta.

Kongres je sklenil, da bo drugi gasilski festival 1956. leta v

Gibanje prebivalstva

V KRANJU

Rojstva: Jožefa Nučič iz Kranja rodila dečka; Rozalija Zakrajšek iz Kranja rodila dečka; Zorka Adlešič iz Kranja rodila deklico; Frančiška Svetelj iz Kranja rodila dečka.

Poročili so se: Maksimiljan Zupanc, brivec in Jožefa Lipej, delavka; Nikolaj Kresovič, brivec in Angela Tavželj, delavka; Janez Bevc, trg. poslovodja in Pavla Sekne, otroška negovalka; Jernej Kozjek, posestnik in Marijana Štirn, kmečka delavka; Franc Oblak, tesar in Antonija Draga, tovarniška delavka; Ivan Štilec, tovarniški delavec in Stefanija Bajželj, tov. delavka; Janez Rekelj, mlanar in Stanislava Kejžar, gospodinja; Anton Dolinar, inšpicient in Terezija Blagovič, pletilja; Jožef Rogelj, klepar in Genovefa Tepina, šivilja; Stanislav Malec, drž. uslužbenec in Lucija Poglajen, nameščenska; Ladislav Šmid, tovarniški delavec in Ivana Jurjevčič, tov. delavka; Janez Markelj, kmet in Marija Sajevec, gospod. pomočnica; Alojz Čeh, tesar in Karolina Pevec, tov. delavka.

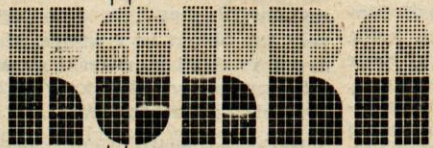
CENJENIM STRANKAM ISKRENO ČESTITAM OB PRAZNIKU DELA — 1. MAJU

Šimunac Heda Kranj

Damsko frizerski salon

Vsem delovnim kolektivom in našim cenjenim odjemalcem čestitamo za 1. maj

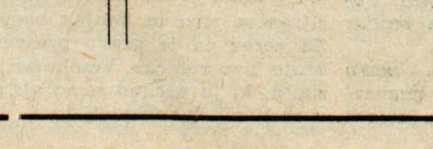
Delovni kolektiv

KRANJ

Trgovsko podjetje na veliko za Gorenjsko

Se priporočamo!

KRANJ

Trgovsko podjetje na veliko za Gorenjsko

Iz Kamnika

Nekatere vozne ceste, ki že 20 let niso bile oskrbovane, smo to zimo posuli z dobrim gramozom iz mestnega kamnoloma pod Skalo. Plast gramoz je tako izdatna, da je vozila v nekaj letih ne bi mogla vtlačiti v cestišče. Bojazen voznikov pa je odveč, ker bodo po vrhu nasuli drobnega ilovnatga peska, ki bo gramoz zvezal v trdno kamnito cestišče. Brez tega izboljšanja pa bi bila seveda vožnja po teh cestah prava muka.

Stari Grad je spomladi priljubljena izletna točka, kamor rade zahajajo izletniške družbe ne samo iz Kamnika, ampak tudi iz Ljubljane. Zdaj ga vsako nedeljo obišče nekaj sto ljudi, ki uživajo prekrasen razgled na Bistriško dolino in na ravnino proti Ljubljani.

Na gradbišču tovarne usnja je zelo živahno. Ves dan brnijo stroji za sortiranje kamenja in mešanje betona. Zdaj je v obratu velik bager, ki dviga betonsko ogrodje strehe za nov tovarniški objekt. Delo lepo napreduje.

Iz Podbrezjij

KUD »Tabor« iz Podbrezjij je letos prvič mogel nameniti del denarnih sredstev od prireditelj tudi za izlet svoji igralni družini. V prejšnjih letih mu je namreč morala biti prva skrb, dograditev prosvetnega doma.

V nedeljo, 25. aprila je avtobus naložil 45 igralcev ter jih odpeljal v Ljubljano, kjer so si ogledali Mednarodno fotografsko razstavo, vinski razstavo in zvečer še v opernem gledališču Gorenjskega slavčka. Sredi noči je avtobus pripeljal vso družbo v najboljšem razpoloženju nazaj v Podbrezje.

Ta izlet naj bi bil skromna nagrada vsem tistim, ki so žrtvovali mnogo zimskih večerov in prihajali, utrujeni od poklicnega dela, k igralnim skušnjam. Poleg tega pa je bil izlet namenjen tudi vzgoji njihovih igralnih sposobnosti.

Kino

Kino »Radio«, Jesenice: od 30. aprila do 4. maja ameriški barvni film »Ivanhoe«. Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. 1. in 2. maja ob 15., 17., 19. in 21. uri. Matineje 1. maja: ob 8.30 uri »Barve risanke«, ob 10. uri »Onstran Missurija«. 2. do 4. maja ameriški barvni film »Zapadni horizont«. Matineje 2. maja ob 8.30 uri »Divji sever«, ob 10. uri »Zapadni horizont«. 6. maja premiera ameriškega filma »Kruvo morje«.

Kino »Svoboda«, Stražišče: 30. aprila in 1. maja ameriški barvni film »Onstran Missourija«. — Predstave v petek ob 18. in 20. uri, v soboto ob 15., 17. in 19. uri. Matineje 1. in 2. maja ob 10. uri.

Letni kino »Partizan«: 1. maja ameriški barvni film »Zapadni horizont«, 2. maja ameriški film »Divji sever«. 4. maja premiera ameriškega filma »Mesto iluzij«. (Ta film je dobil 6 nagrad Oscarja). Predstave ob 20. uri.

Kino »Triglav«, Cerklje: 1. in 2. maja ameriški barvni film »Knjiga o džungli«. Predstave ob 17. in 19. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: od 30. aprila do 4. maja ameriški barvni film »Ivanhoe«. Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

Kino »Plavža«, Jesenice: od 1. do 3. maja amer. film »Skrivnostna cesta«. Predstave ob delavnikih ob 18. uri, v sredo in sobotah ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

Kino Kor. Bela - Javornik: do 3. maja ameriški film »Stari grešnik«. Predstave v petek, soboto in nedeljo ob 18. in 20. uri, v nedeljo dop. matineja istega filma.

1. maj v medvoški občini

Delovni ljudje medvoške kotline bodo tudi letos 1. maj kar najslavesneje praznovali. Že na predvečer 1. maja bo delovni kolektiv tovarne celuloze in pibotana v Goričanah v svojem podjetju slovesno odkril spominsko ploščo 18 borcem, ki so

žrtvovali svoja življenja za časa NOV in ki so delali v tem podjetju. Sindikalna podružnica te tovarne pa bo razvila ta dan svoj sindikalni prapor.

Odkritju spominske plošče in razvitju prapora bodo prisostvovali vse organizacije medvoške kotline. Člani Svobode iz Medvoda pa bodo ob tej priliki nastopili s kulturnim programom in to godbeni, pevski in dramski odsek.

Oba dneva delavskega praznika pa bodo delavci iz Medvoda in okolice porabili, da bodo obiskali partizanske kraje. V Zlebah bo ZB organizirala ljudsko rajanje. Delovni ljudje iz Medvoda pa bodo obiskali tudi partizanske kraje v polhograjskih Dolomitih.

100 uspehov na 1 oglas

v našem tedniku

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte ob 5.35, 6., 7., 13., 17., 19. in 22. uri.

V nedeljo, 2. maja: 8.00 Pred začetkom finalnega tekmovanja za svetovno prvenstvo v nogometu. 8.15 Domače pesmi. 9.00 Pol ure za našo vas. 9.30 Lepe melodije. 11.00 Iz zemlje begov v svet svobodnih ljudi. 13.30 Pogovor s poslušalci. 13.40 V veseljem ritmu — igrata Kvartet Frank in Trio Dorko Škoberne. 14.00 Otroška predstava. 15.45 Od Ribniških zdomarjev (resnična povest iz polpretekle dobe). 16.30 Zeleli ste — poslušajte! 17.15 Prenos drugega polčasa prvenstvene nogometne tekme I. zvezne lige Odred — Radnički. 18.15 Zeleli ste — poslušajte! 20.00 Pri veselih ljudeh med Dravo in Muro. 21.00 Za prijetno razvedrilo.

V ponedeljek, 3. maja: ob 5.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! 7.20 Za gospodinje. 12.00 Mali opoldanski koncert. 13.45 Za mlade pevce in godce. 14.05 Spored slovenskih zborov in pesmi. 15.30 Solska ura za nižjo stopnjo — a) Milica Kitek: Stoji, stoji Ljubljana; b) Dva štirinožna prijatelja. 16.00 V svetu opernih melodij. 17.10 Zabavne melodije. 17.45 Zunanje politični feljton. 18.00 Lepe melodije. 18.30 Zdravstveni nasveti. 20.00 Radijska univerza. 20.15 Simfonični koncert Radia Ljubljana. 22.15 Plesna glasba.

V torek, 4. maja: 11.00 Solska ura za nižjo stopnjo. 11.30 Solska ura za višjo stopnjo — Prof. M. Avsenak: Puščava. Ob 12.00 20 minut v Veselimi godci. 12.20 Kmetijski nasveti. 13.55 Melodije za prijetno razvedrilo. 16.00 Iz solistične glasbe pri nas in po svetu. 17.10 Domače pesmi igra Vaški kvintet, pojeta Božo in Miško. 20.00 Tedenski notranje-politični pregled. 21.00 »Neznani Jurčič« (litterarna oddaja ob 110-letnici pisateljevega rojstva). 21.30 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi.

V sredo, 5. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.20 Nasveti za dom. 13.45 Za pionirje. 14.05 Za vsakogar nekaj. 15.30 Solska ura za višjo stopnjo. 16.00 Koncert po željah. 17.10 Slovenske narodne pesmi poje vokalni kvintet Niko Štrifof, vmes igra harmoniko Avgust Stanko. 18.00 Melodije za razvedrilo. 20.00 Radijska igra — John van Druten: Spominjam se mame. 21.00 Večerni orkestralni spored.

V četrtek, 6. maja: 12.00 Leo Delibes — Dohňanyi: Naila — valček — Franc Schubert: Valček. 12.15 Cicibanom — dober dan! 13.45 Iz znanosti in tehnike. 13.55 Pred mikrofonom so Štirje fantje, trio Slavko Avsenek in solisti. 16.00 Radijska univerza — Ing. Nace Persoglio: Vpliv okolja na rast rastlinstva. 17.10 Zabavne melodije. 18.30 Družinski pogovori. 20.00 Kulturni pregled. 20.15 Za prijeten večer vam bodo peli in godli Fantje na vaši, Gorenjski kvartet in solisti.

V petek, 7. maja: 12.20 Kmetijski nasveti. 13.45 Za pionirje. 15.30 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor »France Prešeren« iz Kranja p.v. Petra Liparja. 15.30 Modni kotiček. 16.00 Zeleli ste — poslušajte! 17.50 Domače aktualnosti. 18.00 Vesele skladbe C. Ph. E. Bacha igra pianist dr. Walter Georgij iz Münchena. 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled. 20.10 Večerni operni koncert. 21.00 Iz sodobne književnosti — Beno Zupančič: Pogreb. 21.20 Naši ansambli v plesnem ritmu.

V soboto, 8. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.00 J. Strauss: Pri-povedke z Dunajskega gozda. 12.15 Cicibanom — dober dan! 13.45 Za pionirje. 14.05 Mazurke in valčki. 15.30 Operna glasba. 16.00 Kulturni pregled. 17.30 Okno v svet. 18.30 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih pesmi. 20.00 Pisan sobotni večer.

objave · oglasi

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj

Četrtek, 6. maja ob 20. uri — Izven — Premiera — Maxwell Anderson: Zašlo je sonce. Drama v treh dejanjih (petih slikah).

V četrtek, 6. maja bo Prešernovo gledališče v Kranju uprizorilo poetično dramo ameriškega dramatika Maxwella Andersona »Z A Š L O J E S O N C E« v režiji IGORJA PRETNARJA. To bo pravzaprav režiserjev odski debut v Sloveniji. Po svojem sujetu se drama naslanja na Sacco-Vanzetti afero, ki je v 20. letih razburila ves svet. Pri nas bo drama uprizorjena prvič v Jugoslaviji.

Sobota, 8. maja ob 20. uri — Izven — Maxwell Anderson — samec. — Lokar, Primskovo 141. Kranj.

Nedelja, 9. maja ob 16. uri — Izven in za podeželje — Maxwell Anderson — Zašlo je sonce.

MALI OGLASI

Množične organizacije v Naklem priredijo v soboto, 1. maja 1954 ob 15. uri v prosvetnem domu prvomajsko rajanje.

Za prvovrstno godbo in postrežbo poskrbljeno. Vljudno vabljeni!

Seno in otavo, prvovrstno, proda več voz Slane Predvdor. Prodaj prvovrstno blago za moško obleko in ženski kostim. Peter Jenko, Hraše, p. Smlednik.

Prodaj dobro ohranjen voz samec. — Lokar, Primskovo 141. Kranj.

Prodaj hišo in kupim drugo v bližini Kranja, ali tudi zamjenjam. Naslov v upravi listane.

Okrajni zdravstveni dom v Kranju razpisuje

2 mesti knjigovodij (za mat. knjigovodstvo), 1 mesto zobotehnik, 2 mesti babic za teren Javorje nad Škofjo Loko in teren Hotavljice nad Škofjo Loko. Plača po uredbi in pravilniku o dodatnih plačah. Prošnje pošljite na gornji naslov do 1. maja letos. V prošnji navedite vse bistvene navedbe o službovanju, šoli itd.

Vsem obiskovalcem in prijateljem Prešernovega gledališča Kranj čestita k prazniku 1. maju

KOLEKTIV
Prešernovega gledališča

ISKRENE ČESTITKE OB DELAVSKEM PRAZNIKU 1. MAJU

Grajzar Vinko
specialna akumulatorska delavnica
K r a n j

Usnjarna Železniki

ČESTITA SVOJIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM K PRAZNIKU DELA 1. MAJU

Splošno kleparstvo Markič Franc Kranj, Klanc 69

ČESTITA VSEM CENJENIM STRANKAM IN VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU OB PRAZNIKU DELA — 1. MAJU

Za 1. maj čestita vsemu delovnemu ljudstvu,
dobaviteljem in odjemalcem

KOLEKTIV INDUSTRIJE OBUTVE

Planika
Kranj

Z ZELJO,
DA VAS TUDI
V BODOČE
ZADOVOLJI S SVOJO
CENENO OBUTVIJO

Vsem delovnim ljudem iskrene
čestitke k prazniku - 1. maju!

Kolektiv
Gorenjske tiskarne

Okrajni sindikalni svet Kranj

POŠILJA OB NAŠEM VELIKEM PRAZNIKU

1. MAJU ČESTITKE VSEM SINDIKALNIM ORGANIZACIJAM V DELOVNIH
KOLEKTIVIH IN VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

Delovni kolektiv gostinskih podjetij v Medvodah

ČESTITA OB 1. MAJU VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
ŠIROM PO NAŠI DOMOVINI!

Vsem dobaviteljem in cenjenim
odjemalcem ter vsemu delovne-
mu ljudstvu ob

1. MAJU ISKRENE ČESTITKE!

Delovni kolektiv trgovskega podjetja
„Sadje“ - Kranj

Občinski ljudski odbor Podnart

ISKRENO ČESTITA VSEM PREBIVALCEM OBČINE
K VELIKEMU PRAZNIKU DELA - 1. MAJU
TER JIM ŽELI VSESTRANSKI RAZVOJ IN NAPREDEK!

VSEM KMETOM — ZADRUŽNIKOM IN VSEMU
DELOVNEMU LJUDSTVU OB 1. MAJU BORBENI POZDRAV
IN NAJLEPŠE ŽELJE
ZA USPEH PRI NJIHOVEM NADALJNJEM DELU!

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE

DELOVNI KOLEKTIV

*Elektrotehničnega
podjetja*

K R A N J

čestita delovnemu ljudstvu
ZA 1. MAJ

Ob prvem maju čestitam
delovnim ljudem

Pogačnik Albin
Grafična delavnica Kranj
Labore 15

Ob 1. maju — borbeni pozdrav
delovnim ljudem!

**Delovni kolektiv
občinske mesarije Medvode**

DELOVNI KOLEKTIVI

Občinskih podjetij v Cerkljah

ČESTITAJO DELOVNIM LJUDEM
K VELIKEMU DELAVSKEMU PRAZNIKU
1. maju

Vsem kmetijskim zadrugam in delovnemu ljudstvu
ob našem prazniku - 1. maju iskren pozdrav!

**Kmetijska zadruga Selca
nad Škofjo Loko**

Ob 1. maju iskrene čestitke!

„Avtopromet“ v Kranju izvršuje vse prevozne usluge s
tovornimi kamioni in vrši izletniške vožnje z avtobusi po vsem
teritoriju FLRJ

Priporoča se delovni kolektiv »AVTOPROMET« — KRANJ
Telefoni: 276-590

„Avtopromet“ v Kranju

Avtobusni vozni red
od 1. maja 1954 dalje

IZ KRANJA PROTI GOLNIKU: odhod ob:
delavnikih 6.30 12.50 16.20
sobotah 6.30 12.50 16.20 20.20
nedeljah 8.10 12.50 16.20 20.20

IZ KRANJA PROTI PREDDVORU: odhod ob:
delavnikih 5.30 12.50 14.45 16.20
nedeljah 8.10 20.20

IZ KRANJA NA JEZERSKO: odhod ob:
delavnikih 12.50 16.20
nedeljah 8.10 20.20

IZ KRANJA V LJUBLJANO: odhod ob:
delavnikih 3.20

Ugodne zveze proti Ljubljani in iz Ljubljane na Golnik in Jezersko.

Za delavski praznik 1. maj
čestitamo vsem delovnim
kolektivom širom po naši
domovini in jim želimo
novih uspehov pri gradnji
lepše prihodnosti!

Delovni kolektiv tovarne
„TITAN“ v Kamniku

Delovni kolektiv

Bombažne predilnice in tkalnice Tržič

iskreno čestita vsem delovnim ljudem
k 1. maju 1954 z željo, da dostojno
proslavijo ta tradicionalni in borbeni
delavski praznik!

Delovni kolektiv
tovarne usnja

„Runo“ - Tržič

ČESTITA VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM ZA 1. MAJ IN
JIM ŽELI
SE NADALJNJIH USPEHOV
PRI GRADNJI SOCIALIZMA
V NAŠI DOMOVINI

Vsemu delovnemu ljud-
stvu ob njegovem naj-
večjem prazniku, 1. maju
pošilja iskrene pozdrave

kolektiv Lesno
industrijskega
podjetja
Kranj

Za prvi maj pošiljamo vsem delovnim ko-
lektivom in delovnemu ljudstvu širom po
naši domovini čestitke in borbene po-
zdrave.

Delovni kolektiv kinematografskega podjetja Jesenice

Delovni kolektiv

LESNO INDUSTRIJSKEGA
PODJETJA BLED

čestita vsem delovnim
kolektivom k

prazniku dela

Vsem delovnim ljudem
za praznik delovnih ljudi pošiljamo borbene pozdrave!

Delovni kolektiv

„KOMUNALA“ KRANJ

Prvomajski delavski pozdrav
pošiljajo delovnemu ljudstvu
kolektivi:

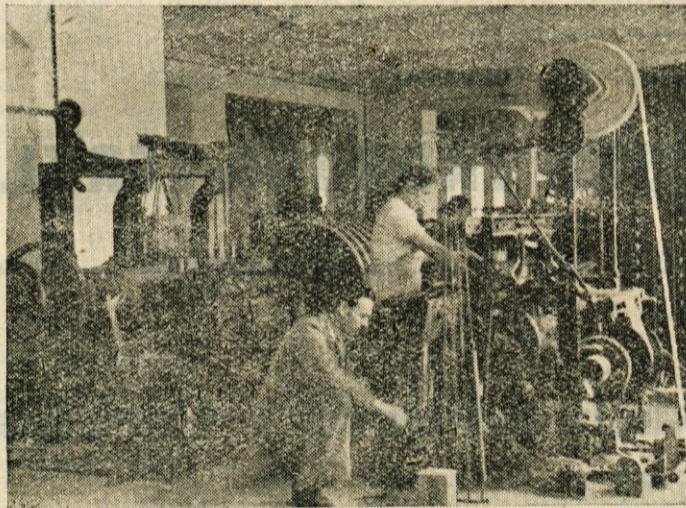
ELEKTRARNA MOSTE
ELEKTRARNA SAVICA - BOHINJ
ELEKTRARNA ZIROVNICA in
ELEKTRARNA KRANJSKA GORA

podjetja **Elektrarna Moste**

ki proizvaja električno energijo v skupnosti
Elektroenergetskega sistema Slovenije.

DELOVNEMU LJUDSTVU ČESTITKE ZA 1. MAJ!

GOSTINSKO PODJETJE PODNART

Ob našem največjem prazniku —

prazniku dela

pošiljamo vsem delovnim kolektivom
in delovnemu ljudstvu iskrene
čestitke in borbene pozdrave!

Borimo se za čim večjo sterilnost dela!

**DELOVNI
KOLEKTIV**

Industrije platnenih izdelkov

„INDUPLATI“

Jarše pri Kamniku

Ljudski odbor mestne občine Bled

čestita svojim občanom in vsemu delovnemu ljudstvu k prazniku dela
1. maja 1954

Gozdna gospodarstva Bled

- z gozdnimi upravami.
- na Pokljuki,
 - v Bohinjski Bistrici,
 - na Jesenicah
 - in v Radovljici,

z gradbeno grupo in avtoparkom ter z mehanično - kovaško delavnico „Fortuna“

čestita vsem delovnim kolektivom Slovenije k prazniku dela -
1. m a j u 1954

TRGOVSKO PODJETJE „ŽELEZNINA“ RADOVLJICA

cenjenim odjemalcem se še vnaprej
priporočamo
cene zmerne — postrežba solidna!

Vsem cenjenim odjemalcem
in vsem delovnim ljudem ob
prazniku - 1. maju 1954
borbeni pozdrav!

Delovni kolektiv trg. podjetja
„ŽELEZNINA“ RADOVLJICA

Ob delavskem prazniku 1. maju pozdravlja
delovni kolektiv splošnega gradbenega podjetja

PROJEKT

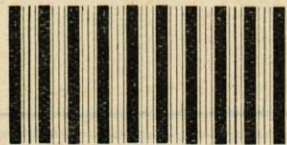
vse investitorje, gradbince in delovne ljudi širom po domovini

„Tiskanina“

tovarna tiskanega blaga

Kranj

Telefon 173 in 175

Ob 1. maju
pozdravljamo
vse delovne
ljudi in jim
čestitamo
k doseženim
u s p e h o m!

Izdelujemo in izvažamo razne bombažne in zelwolle tiskane tkanine in sicer: cic, kreton, krep, flanele, barhent, keper, picque, clocque, rokavino v vseh najmodernejših desonih in modnih barvah.

Postrežba solidna! Kvalitetni izdelki!

DELOVNI KOLEKTIV RUDNIKA KAOLINA V ČRNI PRI KAMNIKU

pozdravlja ob prazniku
dela 1. maju
vse delovne ljudi
naše domovine

ZA 1. MAJ - PRAZNIK DELA
pošilja delovni kolektiv invalidskega podjetja
TOVARNA GUMBOV V KAMNIKU
vsem delavnim ljudem plamteče pozdrave!

KMETIJSKA ZADRUGA V ZALOGU PRI KOMENDI

čestita vsem svojim članom ob praz-
niku dela 1. MAJU in jim želi mno-
go uspehov pri delu za dvig naše
kmetijske proizvodnje

Vsem delovnim
 ljudem, delovnim
 kolektivom, pred-
 vsem pa svojim
 potrošnikom pošilja
 k prazniku **1. MAJU**
 tovariške in borbene
 pozdrave

**Delovni kolektiv
 tovarne obutve**

Tržič

Ob 1. maju,
 prazniku delovnih ljudi,
 pošiljamo iskrene čestitke
 delovnim ljudem širom
 po naši domovini

Delovni kolektiv
ovarna čevljev
LJUBELJ - Tržič

Trgovsko podjetje „Preskrba“ - Tržič

s svojimi petnajstimi poslovalnicami želi ob
 velikem delavskem prazniku vsem delovnim
 ljudem obilo uspehov pri gradnji lepše
 bodočnosti

Vsem delovnim
 kmetom
 in zadrugam

ob 1. maju
 iskrene pozdrave!
KZ Žabnica

*Delovni kolektiv
 trgovskega podjetja*

„LUBNIK“

*čestita vsem
 delovnim ljudem
 za 1. maj*

Vsem svojim
 cenj. odjemalcem
 čestitamo
 k 1. maju
 prazniku dela!

„Prehmana“ - Tržič

Državno gospodarsko podjetje **ODEJA
 ŠKOFJA LOKA**

*se pridružuje čestitkam
 in pozdravom ob našem
 velikem prazniku*

1. MAJU!

Vsem delovnim kolektivom
 ustanovam in delovnim
 ljudem ob **1. m a j u**
 borbeni pozdravi!

**Kupujte čevlje
 čevljarskega
 podjetja**

**„Alka“
 Duplje**

Delovni kolektiv

Tovarna lepenke Tržič

pošilja
 vsem delovnim ljudem ob njihovem
prazniku - 1. maju
 iskrene čestitke!

**DELOVNI
 KOLEKTIV
 TOVARNE
 KLOBUKOV**

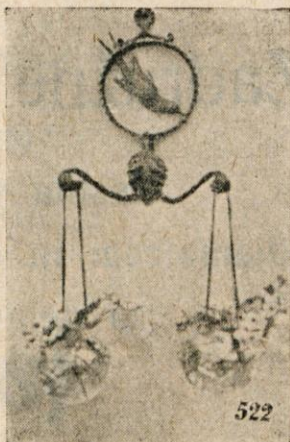
Ob 1. MAJU 1954, našem
 največjem prazniku,
 pošiljamo borbene pozdrave
 vsem delovnim kolektivom
 širom po naši socialistični
 domovini!

„ŠEŠIR“ - ŠKOFJA LOKA

**Delovni kolektiv tovarne
„Plamen“ v Kropi**

čestita ob prazniku dela vsem delovnim kolektivom in državljanom naše domovine!

PROIZVAJAMO: vijake, žeblice, zakovice, smuško okovje, ure, izdelke umetnega kovaštva.

BORBENE POZDRAVE OB 1. MAJU — PRAZNIKU DELA
POŠILJA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU

**KEMIČNA TOVARNA
PODNART**

**Občinski ljudski odbor
Begunje na Gorenjskem**

čestita vsem delovnih kolektivom, političnim in družbenim organizacijam in vsemu prebivalstvu mestne občine Begunje k občinskemu prazniku 4. maju

Državni obrtni mojster

JAKOB HRIBAR

KLJUČAVNIČARSTVO - VODOVOD

Vsem delovnim ljudem iskrene čestitke ob 1. maju!

Za naročila se toplo priporočam!

Vsem svojim članom, delovnim kolektivom in delovnim ljudem pošiljamo ob našem velikem prazniku

1. maju iskrene čestitke

Vse za izgradnjo socializma!

**Okr. odbor Socialistične zveze
delovnega ljudstva Radovljica**

Delovni kolektiv
gradbeno
industrijskega
podjetja

GRADIS

gradilišče Jesenice

pošilja ob 1. maju vsem
delovnim ljudem borbene pozdrave!

Vsem zadružnikom
čestitamo k 1. maju in
jim želimo
mnogo napredka
pri pospeševanju kmetijstva!

**KMETIJSKA ZADRUGA
Lesce pri Bledu**

TRGOVSKO PODJETJE
VINO - BLED

ISKRENO ČESTITA
VSEM SVOJIM ODJEMALCEM
IN VSEM
DELOVNIM LJUDEM
K MEDNARODNEMU
PRAZNIKU DELA
1. MAJU!

Ob 1. maju
delavskem prazniku, čestita kolektiv

Tovarne verig - Lesce

vsem delovnim ljudem širom po Gorenjski

Za delavski praznik 1. maj
vsem delovnim državljanom
borbeni pozdravi!

Mestni kino Bled

Državljanom naše socialistične domovine čestitamo ob največjem delavskem prazniku. Vsem našim dobaviteljem in odjemalcem delavski pozdrav!

**Tovarna pletenin
in nogavic Lesce**

Vsem delovnim
ljudem naše
domovine čestitamo
k prazniku dela
in jim sporočamo,
da smo kot
rezultat večletnih
naporov z našo

Sava

avtogumo
z rdečim žigom
dosegli
svetovno kvaliteto!

Delovni kolektiv
Tovarne gumijevih izdelkov

Sava
Kranj

Delovni kolektiv

Zadružne mlekarne Kranj

čestita vsem svojim
odjemalcem in dobaviteljem
za delavski praznik

1. maj 1954

MESTNA KLAVNICA - KRANJ

ČESTITA K DELAVSKEMU PRAZNIKU

1. maju

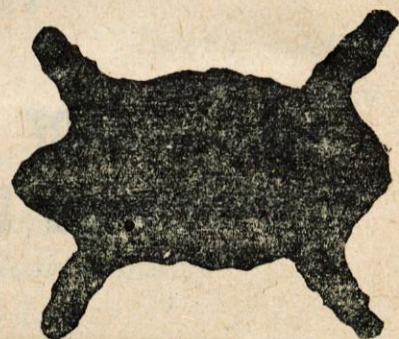
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ŠIROM PO GORENJSKI!

DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE USNJA

„STANDARD“ - KRANJ

ISKRENO ČESTITA K NAŠEMU NAJVEČJE-
MU DELAVSKEMU PRAZNIKU — 1. MAJU
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM

Gradimo srečno bodočnost socialistične domovine!

Živila

GROSISTIČNO
TRGOVSKO PODJETJE
KRANJ

ČESTITA VSEM SVOJIM CENJENIM ODJE-
MALCEM IN DELOVNEMU LJUDSTVU ZA
1. maj!

Varaždinska
tekstilna
industrija

„VARTEKS“

Poslovalnica Kranj in Jesenice

čestitata vsem delovnim kolekti-
vom, ustanovam in vsemu de-
lovnemu ljudstvu k delavskemu
prazniku 1. maju!

Nudimo po konkurenčnih cenah
vse vrste moških, fantovskih in
deških oblek ter moške, ženske,
fantovske in deške plašče.

DELOVNI KOLEKTIV
TOVARNE ZA ELEKTROTEH-
NIKO IN FINOMEHANIKO

ISKRA KRANJ

čestita vsem delovnim kolekti-
vom širom po naši domovini

k delavskemu
prazniku
1. maju

in jim želi še več uspehov pri
nadaljnji graditvi socializma.

Delovni
kolektiv
trgovskega
podjetja

„Vina“ - Kranj

čestita
ZA 1. MAJ
vsem
svojim
odjemalcem
ter jim
želi polno
veselja
in
zadovoljstva

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

„KLASJE“ - KRANJ

ČESTITA ZA 1. MAJ VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM!

Obveščamo vse svoje cenjene odjemalce, da prodajamo mlevske izdelke vseh vrst iz najboljših banatskih mlinov. Prodajamo koruzo iz vseh mlinov, ječmen, oves in dr. močna krmila za konje plemenjake in svinje v vseh količinah. Blago dostavljamo v skladišča kupca z lastnimi prevoznimi sredstvi po najnižji tarifi.

Za dosedanje sodelovanje se zahvaljujemo in se še vnaprej priporočamo!

Trgovsko podjetje za promet s surovimi kožami

Konjuh

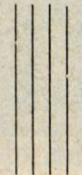
odkupna postaja Kranj čestita vsem delovnim ljudem k velikemu delavskemu prazniku.

Odkupujemo vse vrste surovih kož v svojih odkupnih postajah v Kranju, Stara cesta 3 in v Škofji Loki — Stara Loka pri Gosarju

Konkurenčne cene in uajboljši prevzem

KURIVO

KRANJ - GORENJA SAVA

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K VELIKEMU DELAVSKEMU PRAZNIKU — 1. MAJU!

SVOJIM POTROŠNIKOM SE TOPLO PRIPOROČAMO!

VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITA K PRAZNIKU DELA

Ključavničarstvo - Tehnica

Kranj

Izdeluje: jeklene valjčne zastore, opravlja vsa stavbena ključavničarska dela, popravlja tehnice vseh vrst, posteljne vložke itd.

trgovsko podjetje na veliko

Kranj

pošilja

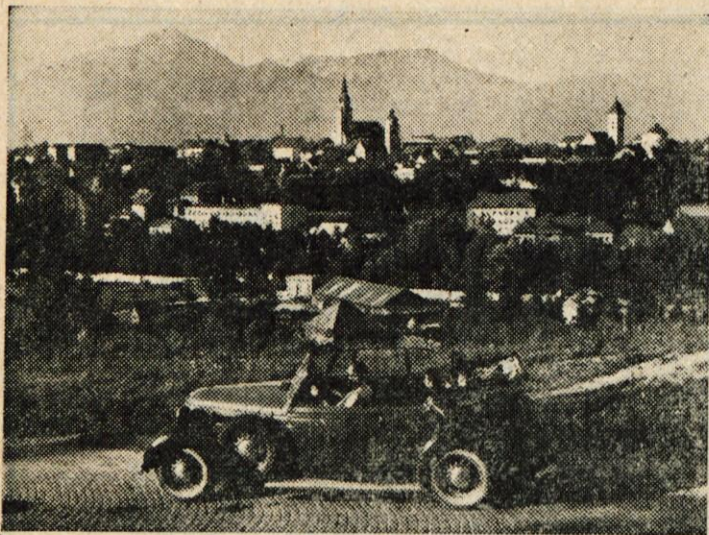
vsem delovnim kolektivom

plamtęče pozdrave

z najboljšimi željami

k prazniku

1. maja 1954

Ljudski odbor mestne občine Kranj

čestita vsem delovnim kolektivom,
političnim

in družbenim organizacijam

ter vsem prebivalcem

mesta Kranja k velikemu mednarodnemu
prazniku dela - 1. maju!

Industrija bombažnih izdelkov Kranj

Vsem delovnim ljudem
naše socialistične domovine
ob našem prazniku dela
1. maju
plamteč pozdrav!

Vsem delovnim zadržnikom in vsemu delovnemu
ljudstvu naše domovine
pošilja

Kmetijska zadruga Besnica

iskrene čestitke k 1. maju

čestita vsem delovnim ljudem ob
največjem proletarskem prazniku
1. maju! — Svojim cenjenim go-
stom se toplo priporoča za obisk.

*Mestna slaščičarna
in kavarna - Kranj*

Delovni kolektiv

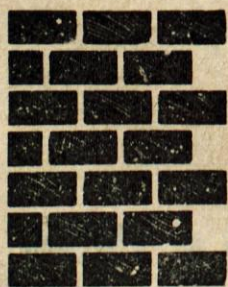

Opekarne Bobovk

pošilja vsem delovnim
kolektivom, ustanovam
in delovnim ljudem ob
našem največjem prazniku,

prazniku dela 1. maju

najiskrenejše čestitke z
željo, da bi pri izgradnji
socializma v naši državi
dosegli še večje uspehe
kot doslej

„Inteks“ Kranj

tekstilna tovarna

- predilnica
- tkalnica
- oplemenjevalnica

Ob 1. maju, našem delavskem prazniku,
čestitamo vsem delovnim ljudem širom
po naši socialistični domovini!

